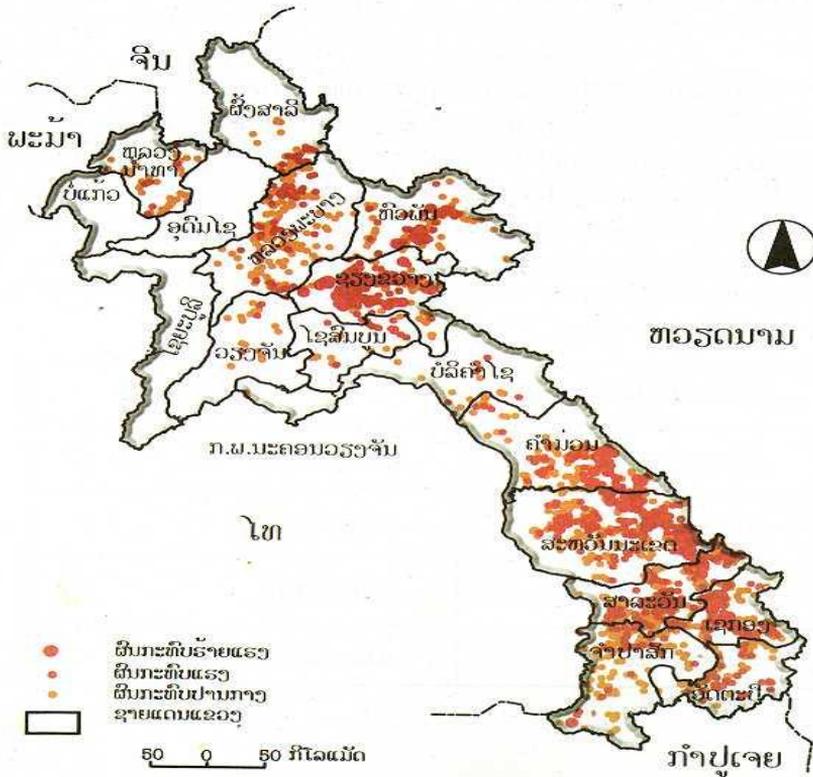

ຄູ່ມື

ການນຳໃຊ້ຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ
ກໍລະກົດ 2015

ຄະນະປັບປຸງ ແລະ ກວດແກ້:

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ:

ທ່ານ ມິທອງ ສຸວັນວິໄຊ

ທ່ານ ສີທັດ ອຸໄທທານີ

ທ່ານ ນ້ອຍ ສີດາວິງ

ທ່ານ ແກ້ວອຸດອນ ວົງສະວັງທອງ

ທ່ານ ນາງ ບຸນໂຮມ ນັນທະວົງ

ທ່ານ ຄຳຈັນ ລັດທະຍອດ

ທ່ານ ນາງ ຄຳນາງ ພິມມະຈັນ

ທ່ານ ວັນໄຊ ໄຊຍະວົງ

ທ່ານ ບຸນທະວີ ມຸນທິສານ

ທ່ານ ອຸດອນ ສິລິວັງເວີນ

ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ

ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ

ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ

ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການສຶກສາ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດການສຶກສາ

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງຫົວພັນ

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງສາລະວັນ

ພະແນກສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແຂວງຈຳປາສັກ

ອົງການເວີລດ໌ເອດຢູເຄຊັນປະຈຳ ສປປ ລາວ:

ທ່ານ ຄຳຈັນ ແສງຈັນສຸລິຍະ

ທ່ານ ລັດຕະນະວົງ ພູມິລັດ

ທ່ານ ນາງ ສຸພາພອນ ວໍລະບຸດ

ໂຄງການສຶກສາເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ໂຄງການສຶກສາເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ໂຄງການສຶກສາເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ຄຳນຳ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກສົງຄາມລະຫວ່າງປີ 1964 ຫາປີ1973. ເຖິງວ່າສົງຄາມໄດ້ສິ້ນສຸດໄປແລ້ວຫຼາຍປີກໍຕາມ, ແຕ່ຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຍັງຕົກຄ້າງ (ລ.ບ.ຕ) ຍັງສືບຕໍ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຊີວິດ, ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນເຮົາກໍຄືອະນາຄົດຂອງນັກຮຽນເຮົາ ເນື່ອງຈາກວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ຮູ້ຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດ.

ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາຈິ່ງໄດ້ຮ່ວມກັບອົງການເວີລດ໌ເອດຢູເຄຊັນປະຈຳ ສປປ ລາວ ຈິ່ງໄດ້ພັດທະນາຄູ່ມືຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນການສອນ ສຳລັບຄູສອນ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຈັດການຮຽນ-ການສອນ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນມີຄວາມຮູ້ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຕໍ່ຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ວິທີຫຼີກເວັ້ນຈາກອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດ.

ປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ ໄດ້ດັດແກ້ຈາກປຶ້ມຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນການສອນຄວາມຮູ້ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການກວດແກ້ ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມໃນປີ 1996, 2003 ແລະ 2013 ເພື່ອໃຫ້ມີເນື້ອໃນ ແລະ ຮູບແບບແທດເໝາະກັບຈິດຕະສາດຂອງຜູ້ຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ແຕ່ການກວດແກ້ ແລະ ຮຽບຮຽງປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ ອາດບໍ່ທັນປາສະຈາກໄດ້ ຂໍ້ຂາດຕົກບົກພ່ອງ, ຖ້າທ່ານຜູ້ຊົມໃຊ້ທັງຫຼາຍຫາກມີຄວາມຄິດເຫັນແນວໃດຕໍ່ປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ ກະລຸນາສົ່ງຂ່າວຫາຄະນະຜູ້ຮຽບຮຽງ ເພື່ອຈະໄດ້ປັບປຸງ ແກ້ໄຂ ໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນການກວດແກ້ ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ.

ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຄູໃນການຈັດກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນເກີດມີທັກສະຂະບວນການຄິດ, ມີສະຕິລະວັງຕົວ ແລະ ປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳໃນການດຳລົງຊີວິດທີ່ປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ

ສາລະບານ

ພາກທີ I ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສ.ປ.ປ. ລາວ	1
1. ຄວາມເປັນມາ.....	1
2. ຜົນກະທົບຂອງລະເບີດ.....	1
3. ປະເພດຂອງລະເບີດ	2
ພາກທີ II ການນຳໃຊ້ສີ່ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ	11
1. ສີ່ປະກອບການຮຽນ-ການສອນ	11
2. ຄຸນປະໂຫຍດຂອງສີ່ການຮຽນ-ການສອນ.....	12
3. ວິທີນຳໃຊ້ສີ່ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ	13
4. ແນະນຳແຜນການສອນ	19
5. ວິທີນຳໃຊ້ແຜນການສອນ	20
6. ການແນະນຳເພື່ອເຝິກສອນທົດລອງ	20
ພາກທີ III ວິທີການສອນ	22
1. ວິທີການສອນແບບບັນຍາຍ	22
2. ວິທີການສອນແບບລະດົມສະໝອງ.....	22
3. ວິທີການສອນແບບສົນທະນາໃນກຸ່ມ	22
4. ວິທີການສອນແບບຫຼິ້ນເກມ	22
5. ວິທີການສອນແບບເລົ່າເລື່ອງ.....	23
6. ວິທີການສອນແບບ ບົດບາດສົມມຸດ	23
7. ວິທີການສອນແບບການສະແດງລະຄອນ	23
8. ວິທີການສອນແບບທັດສະນະສຶກສາ.....	23
9. ວິທີການສອນແບບສາທິດ.....	24
10. ວິທີການສອນແບບກຳລະນິສຶກສາ.....	24
ພາກທີ IV ໂຄງສ້າງຫຼັກສູດເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງສຳລັບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ	26
1. ຈຸດປະສົງ.....	26
2. ໂຄງສ້າງຫຼັກສູດ.....	26
3. ວິທີສອນແຕ່ລະບົດຂອງຂັ້ນຮຽນ ປ.1-ປ.5	36
4. ສີ່ການຮຽນ-ການສອນ.....	36
5. ການວັດ ແລະ ປະເມີນຜົນ:.....	37
6. ວິທີ, ເຄື່ອງມືໃນການວັດ ແລະ ປະເມີນຜົນ	37
7. ຕາຕະລາງ ແລະ ເວລາຮຽນ ສຳລັບຂັ້ນຮຽນ ປ.1 - ປ.5	38

1) ຂັ້ນຮຽນ ປ.1.....	38
2) ຂັ້ນຮຽນ ປ.2	38
3) ຂັ້ນຮຽນ ປ.3	39
4) ຂັ້ນຮຽນ ປ.4	39
5) ຂັ້ນຮຽນ ປ.5	40
6) ຂັ້ນຮຽນຫ້ອງຄວບ ປ.2-ປ.3.....	40

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1

1. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ປ.1	42
2. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ປ.2.....	43
3. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນ ປ3.....	45
4. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນ ປ4.....	47
5. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນ ປ5	49

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2

ການດຳເນີນກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນຄວນເອົາໃຈໃສ່:.....	51
---	----

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3

ຫຼັກການສອນແບບເອົານັກຮຽນເປັນໃຈກາງ.....	53
---------------------------------------	----

ພາກທີ I

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສ.ປ.ປ. ລາວ

1. ຄວາມເປັນມາ

ແຕ່ປີ 1964 ເຖິງ 1973 ເທິງແຜ່ນດິນລາວ ໄດ້ມີການຖິ້ມລະເບີດດ້ວຍເຄື່ອງບິນ ຈຳນວນຫຼາຍກວ່າ 500.000 ຖ້ຽວບິນ ຫຼື ເທົ່າກັບເຮືອບິນລຳໜຶ່ງບັນທຸກລະເບີດເຕັມ ຖິ້ມລະເບີດໃສ່ປະເທດ ລາວໃນທຸກໆ 8 ນາທີ ຕະຫຼອດ 24 ຊົ່ວໂມງ ເປັນເວລາຕິດຕໍ່ກັນ ເຖິງ 9 ປີເຕັມ ເຊິ່ງມີລະເບີດທັງໝົດເກືອບ 3 ລ້ານໂຕນ ຫຼື ປະມານ 270 ລ້ານໜ່ວຍ. ຖັງລະເບີດແຕ່ລະຖັງບັນຈຸລະເບີດປະເພດບົມບີໄດ້ຈຳນວນ 670 ໜ່ວຍ. ໃນນັ້ນ, ລະເບີດຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຕົກເທິງດິນແລ້ວຍັງບໍ່ທັນແຕກ, ຕາມການຄາດຄະເນຂອງຜູ້ຜະລິດລະເບີດດັ່ງກ່າວ ອັດຕາການຜິດພາດຢູ່ໃນລະດັບປະມານ 10%. ໃນປັດຈຸບັນ ໄດ້ມີການຍອມຮັບວ່າອັດຕາການຜິດພາດຕົວຈິງຂອງລະເບີດດັ່ງກ່າວ ສູງເຖິງ 30% ເທົ່າກັບ 80 ລ້ານໜ່ວຍ.

ນອກຈາກການສູ້ຮົບທາງອາກາດແລ້ວ ຍັງມີການສູ້ຮົບທາງພາກພື້ນດິນທີ່ດູເດືອດຢູ່ຫຼາຍແຂວງອີກ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ມີວັດຖຸລະເບີດຫຼາຍປະເພດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງເຊັ່ນ: ລະເບີດມື, ມິນ, ຫົວລູກປືນໃຫຍ່.

ເຖິງວ່າສິ່ງຄາມໄດ້ສິ້ນສຸດເປັນເວລາຫຼາຍປີ, ແຕ່ລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກຍັງມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃນແຂວງຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຜຶ້ງສາລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ, ວຽງຈັນ, ໄຊສົມບູນ, ບໍລິຄຳໄຊ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ, ຈຳປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື. ຈາກການສຳຫຼວດໄດ້ພົບວ່າ ໃນທົ່ວປະເທດຍັງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ 86 ເມືອງ ເຊິ່ງມີຢູ່ຕາມ ທົ່ງນາ, ໄຮ່, ສວນ, ພູຜາປ່າດົງ, ຫ້ວຍຮ່ອງໜອງບຶງ, ແມ່ນ້ຳລຳເຊ, ເສັ້ນທາງ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ.

2. ຜົນກະທົບຂອງລະເບີດ

ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງມີຜົນກະທົບຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະຊາຊົນລາວ.

1) ຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ

ຕາມການສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແຕ່ປີ 1973 ເປັນຕົ້ນມາ ໄດ້ມີອຸປະຕິເຫດເກີດຂຶ້ນຈຳນວນເກືອບ 11.000 ເທື່ອ, ສະເລ່ຍແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 300 ເທື່ອຕໍ່ປີ, ເຊິ່ງມີຜູ້ຕົກເຄາະຮ້າຍຫຼາຍກວ່າ 300 ຄົນຕໍ່ປີ, ໃນນັ້ນ 40% ແມ່ນເດັກນ້ອຍ. ອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງເກີດຂຶ້ນໃນຂະນະທີ່ປະຊາຊົນດຳເນີນການຜະລິດກະສິກຳ, ທຳມາຫາກິນ ແລະ ຊອກເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ.

2) ຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ

ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃນເນື້ອທີ່ດິນມີຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາປະເທດເຊັ່ນ: ການຜະລິດກະສິກໍາ, ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ທໍາການຜະລິດ, ການກໍ່ສ້າງອາຄານສະຖານທີ່ ແລະ ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ການພັດທະນາດ້ານຕ່າງໆ ຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມງົບປະມານໃນການເກັບກູ້ລະເບີດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ປິ່ນປົວຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດແຕກໃສ່ ເຊິ່ງເປັນພາລະອັນໜັກໜ່ວງສໍາລັບປະເທດຊາດ. ເຖິງແມ່ນວ່າຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວບາດແຜຫາຍດີແລ້ວກໍຕາມ ແຕ່ທີ່ຜູ້ລອດຊີວິດສ່ວນຫຼາຍກໍ່ເສຍອົງຄະກາຍເປັນຄົນພິການບໍ່ສາມາດທໍາການຜະລິດ ຫາລ້ຽງກຸ້ມຕົນເອງ.

3. ປະເພດຂອງລະເບີດ

ໃນແຂວງຕ່າງໆຂອງ ສ.ປ.ປ. ລາວ ເຊັ່ນ: ຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນໍ້າທາ, ຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ, ວຽງຈັນ, ໄຊສົມບູນ, ບໍລິຄໍາໄຊ, ຄໍາມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ, ຈໍາປາສັກ ແລະ ອັດຕະປື ທີ່ຖືກສົງຄາມທໍາລາຍໃນເມື່ອກ່ອນ ຍັງມີລະເບີດຫຼາຍຊະນິດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເປັນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ, ເຊິ່ງເປັນໄພອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຕໍ່ການສ້າງສາພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະຊາຊົນລາວ. ມີລະເບີດຫຼາຍກວ່າ 10 ປະເພດເຄີຍລະເບີດ (ແຕກ) ທໍາລາຍຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນລາວ, ຜູ້ປະສົບເຄາະຮ້າຍສ່ວນຫຼາຍແມ່ນນັກຮຽນ. ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈໄດ້ອັນໃດແມ່ນລະເບີດ, ອັນໃດແມ່ນເຫຼັກເສດທີ່ມາຈາກຊິ້ນສ່ວນຂອງລະເບີດ ຈຶ່ງໄດ້ຍົກເອົາລະເບີດ 5 ປະເພດທີ່ເຄີຍເຫັນຫຼາຍກວ່າໝູ່ມາສອນໃຫ້ນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາເຊັ່ນ: ບົມບີ, ລະເບີດມື, ມິນ, ຫົວລູກປີນໃຫຍ່ ແລະ ບົມທໍາລາຍ.

ບົມບີຊະນິດຕ່າງໆ

ຫົວລູກປີນໃຫຍ່

ລະເບີດມື

ບົມທໍາລາຍ

ມິນ

1) ປະເພດບົມບີ

ກ. ລັກສະນະ

ບົມບີມີຫຼາຍກວ່າ 13 ຊະນິດແຕກຕ່າງກັນ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ແລະ ຍັງມີຫຼາຍກວ່າໝູ່ ໃນຈຳນວນລະເບີດປະເພດຕ່າງໆ ທີ່ຍັງຕົກຄ້າງຢູ່ ສ.ປ.ປ. ລາວ. ໃນນີ້ໄດ້ຍົກເອົາພຽງ 7 ຊະນິດທີ່ປະກົດ ເຫັນມີຫຼາຍກວ່າໝູ່ຄື:

- (1) ບົມບີ 24 ຈະມີຮູບຮ່າງເປັນໜ່ວຍ ມົນກ້ຽງ, ເສັ້ນຜ່າໃຈກາງປະມານ 7 ຊັງຕີແມັດ, ຊັ້ນນອກເປັນຢາງ ປາລາສະຕິກຫຸ້ມຫໍ່, ເວລາຍັງໃໝ່ ຈະເປັນສີເຫຼືອງ **ບົມບີ 24**

- (2) ບົມບີ 26 ມີຮູບຮ່າງມົນ, ເບື້ອງ ນອກເປັນຫຼຽມໂປອອກມາ, ໃນ ກາບນອກມີລູກຄຳຜາຍ (ລູກບີ້) ຫຼາຍເຖິງ 300 ລູກ, ເວ ລາຍັງໃ ໝ່ເປັນສີຂຽວ. **ບົມບີ 26**

- (3) ບົມບີ 63 ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍ ຄືບົມ ບີ 26 ແຕ່ບໍ່ມີລູກຄຳຜາຍເວລາ ຍັງໃໝ່ເປັນສີຂຽວ. **ບົມບີ 63**

- (4) ບົມບີ 61 ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍບົມບີ 26 ແລະ 63 ແຕ່ໃຫຍ່ກວ່າ, ເສັ້ນຜ່າໃຈ ກາງ 10 ຊັງຕີແມັດ, ເປັນລະເບີດໄຟ ແລະ ເຄມີ. ຊັ້ນ ນອກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຢາງປາລາສະ ຕົກບາງໆ, ເວລາຍັງໃໝ່ຈະເປັນ ສີເຫຼືອງ. **ບົມບີ 61**

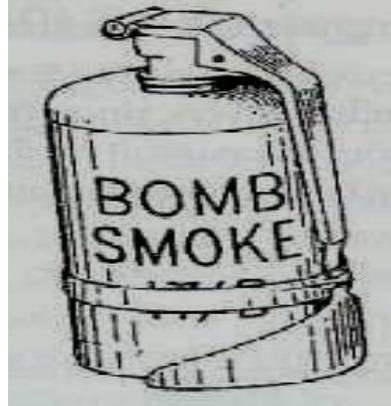
(5) ບົມບີ 3 ບີ (3B) ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືໝາກນັດ, ມີລູກຄຳຜາຍປະ ມານ 400 ລູກຕໍ່ໜ່ວຍ, ເວລາຍັງໃໝ່ເປັນສີເຫຼືອງ.

ບົມບີ 3 ບີ

(6) ບົມບີ 17 ບີ (17B) ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືກະປ່ອງ, ເປັນລະເບີດເຄມີທາດຟິສຟ໌, ເວລາຍັງໃໝ່ເປັນສີຂຽວ.

ບົມບີ 17 ບີ

(7) ບົມບີ 49 ບີ (49B) ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືແກ້ວໂອວັນຕິນ, ເສັ້ນຜ່າໃຈກາງ 12 ຊັງຕີແມັດ, ຍາວປະມານ 20-25 ຊັງຕີແມັດ, ເວລາຍັງໃໝ່ເປັນສີເຫຼືອງ ແລະ ກ້ຽງ.

ບົມບີ 49 ບີ

ຂ. ຄວາມອັນຕະລາຍ

ບົມບີຊະນິດຕ່າງໆທີ່ກ່າວມານັ້ນ ມີອາຍຸການໃຊ້ງານຍາວນານ ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມຈະຢູ່ໃນສະພາບໃດກໍຕາມເມື່ອມີແຮງກະທົບໃສ່ສາມາດລະເບີດ ແລະ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໄດ້ທຸກເວລາ. ຖ້າຄົນແຕະຕ້ອງ, ຈັບບາຍ, ທັບມ້າງ ມັນຈະລະເບີດທັນທີ ແລະ ທຳລາຍທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງໃນວົງລັດສະໝີ 50-150 ແມັດ. ບົມບີບາງຊະນິດເຊັ່ນບົມບີ 61 ແລະ 17 ບີ ແມ່ນລະເບີດບັນຈຸທາດເຄມີ ເຊິ່ງເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດ, ສາມາດໄໝ້ ແລະ ທຳລາຍທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງ.

2) ປະເພດລະເບີດມື

ກ. ລັກສະນະ

ລະເບີດມືມີຫຼາຍຊະນິດ, ແຕ່ລະຊະນິດມີລັກ ສະນະຄ້າຍຄືກັນ ຄື: ມີຮູບຮ່າງມົນ, ກ້ຽງຄ້າຍຄືໜ່ວຍໄຂ່, ບາງຊະນິດເປັນຕາ

ກາໂລໂປອອກ, ເວລາຍັງໃໝ່ ເປັນສີຂຽວ, ຖ້າຝັງຢູ່ດິນດິນຈະເປັນສີຂີ້ໜ້ຽງ.

ຂ. ຄວາມອັນຕະລາຍ

ລະເບີດມືຍັງມີຢູ່ຫຼາຍຕາມຂຸມຄອງຄ້າຍທະຫານເກົ່າ ຫຼື ຢູ່ຕາມປ່າດົງບ່ອນທີ່ເຄີຍເປັນສະໜາມ ຮີບເກົ່າ. ລະເບີດມືເປັນລະເບີດທີ່ມີຄວາມອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງຄືກັນກັບບົມບີ, ມີຄວາມສາມາດທຳລາຍໄດ້ໃນຂອບເຂດຫຼາຍກວ່າ 50 ແມັດ.

3) ປະເພດມືນ

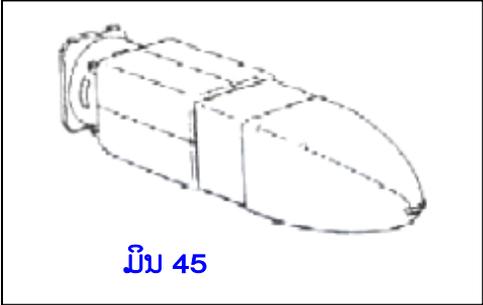
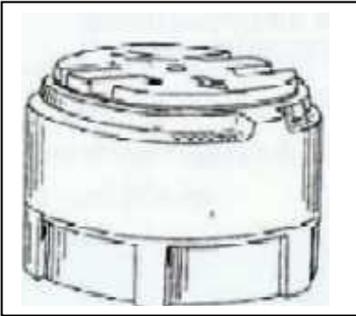
ກ. ລັກສະນະ

ມືນສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື: ປະເພດແຮງທຳລາຍຂະໜາດໜ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດໃຫຍ່. ມືນແຕ່ລະປະເພດມີຫຼາຍຊະນິດທີ່ມີຂະໜາດ ແລະ ຮູບຮ່າງແຕກຕ່າງກັນ, ບາງຊະນິດຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຢາງປາລາສະຕິກ ເຊິ່ງບໍ່ເຂົ້າໜ້ຽງເຊັ່ນ: ມືນ 45 ບັນຈຸເຫຼັກກ້າ ເມື່ອມີວັດຖຸໃດໜຶ່ງທີ່ເຮັດດ້ວຍເຫຼັກເຂົ້າມາໃກ້ ເຫຼັກກ້າຈະດຶງດູດ ແລະ ລະເບີດທັນທີ. ມືນມີອາຍຸໃຊ້ງານໄດ້ຍາວນານ ເຖິງຈະຢູ່ໃນສະພາບເກົ່າປານໃດກໍຕາມ ແຕ່ຍັງມີຄວາມອັນຕະລາຍ ສາມາດແຕກໄດ້ທຸກເວລາ. ມືນມີຫຼາຍຢູ່ຕາມຄ້າຍ ແລະ ຕາມຂຸມຄອງສະໜາມຮີບເກົ່າ.

ມືນພີໂອເອັມຍີ

ມືນເອັມ 14

ມືນ 45

ຂ. ຄວາມອັນຕະລາຍ

ມືນເປັນລະເບີດທີ່ມີສະເກັດຫຼາຍ ເມື່ອຖືກແຮງກະທົບໃສ່ເຊັ່ນ: ຄົນ, ສັດຢຽບ ຫຼື ຖືກທັບມ້າງຈະລະເບີດທັນທີ ທຳລາຍລ້າງທຸກຢ່າງຢູ່ອ້ອມຂ້າງໃນວົງລັດສະໝີ 100-150 ແມັດ.

4) ປະເພດຫົວລູກປືນໃຫຍ່

ກ. ລັກສະນະ

ຫົວລູກປືນໃຫຍ່ທຸກຊະນິດ ມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືໝາກປືມີຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ນ້ອຍແຕກຕ່າງກັນ. ສ່ວນຫຼາຍມີຂະໜາດປະມານ 20-60 ຊັງຕີແມັດ, ເປັນສີຂຽວ ຫຼື ສີຂີ້ໜ້ຽງ.

ຫົວລູກປືນຄົກຊະນິດຕ່າງໆ

ຫົວລູກປືນໃຫຍ່ຊະນິດຕ່າງໆ

ຂ. ຄວາມອັນຕະລາຍ

ຫົວລູກປືນໃຫຍ່ແຕ່ລະຊະນິດລ້ວນແຕ່ປັນຈຸແກ້ບລະເບີດ ແລະ ທາດເຄມີເບື້ອ ມີຄວາມສາມາດທຳລາຍສູງ. ເມື່ອຄົນເຮົາທັບມ້າງມັນຈະລະເບີດ ແລະ ທຳລາຍທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງໃນວົງລັດສະໝີ 100-150 ແມັດ.

5) ປະເພດປົມທຳລາຍ

ປົມທຳລາຍມີຫຼາຍຊະນິດ, ເປັນລະເບີດໃຫຍ່ ແລະ ຮ້າຍແຮງກວ່າໝູ່ ໃນຈຳນວນລະເບີດຊະນິດຕ່າງໆ ບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສ.ປ.ປ. ລາວ. ໃນນັ້ນ ບາງຊະນິດປັນຈຸທາດອາຍພິດເຄມີ ເຊັ່ນ: ທາດຟິສຟ໌ ແລະ ທາດເບື້ອອື່ນໆ.

ປົມທຳລາຍມີຫຼາຍຂະໜາດມີ ຄວາມຍາວ ແຕກຕ່າງກັນ 1-3 ແມັດ, ມີຄວາມແຮງທຳລາຍລົງພື້ນດິນເລິກແຕ່ 5-10 ແມັດ ແລະ ຊຸມກວ້າງ 10-20 ແມັດ. ປົມທຳລາຍນອກຈາກຈະທຳລາຍເຮືອນຊານ, ຄົນ, ສັດທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງແຕ່ 1.000-2.000 ກວ່າ ແມັດແລ້ວ ຍັງມີສານເຄມີທີ່ອັນຕະລາຍຮ້າງແຮງປະປົນຢູ່ຕາມອາກາດ, ຕາມດິນ, ບວກນ້ຳ ລວມທັງນ້ຳທີ່ຢູ່ຊຸມລະເບີດ. ທາດພິດເຄມີຈາກລະເບີດຍັງມີຄວາມອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງມີຊີວິດໄດ້ຢ່າງຍາວນານ.

ເວລາຝົນຕົກ ມີນ້ຳຂັງຕາມຂຸມບົມຕ່າງໆ ສານພິດທາດເຄມີຈະລະລາຍໃນນ້ຳ, ຖ້າຄົນ ຫຼື ສັດ ກິນນ້ຳ, ອາບນ້ຳຕາມຂຸມບົມຈະເກີດເປັນພະຍາດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຕຸ່ມເປື້ອຍ, ເຈັບທ້ອງ ແລະ ອື່ນໆ. ສຳລັບ ໜ່ວຍທີ່ຍັງບໍ່ທັນລະເບີດ ຖ້າຄົນເຮົາໄປທັບມ້າງ ມັນສາມາດລະເບີດໄດ້ທຸກເວລາ.

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເກີດອຸປະຕິເຫດ

ອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຜ່ານມາມີຫຼາຍກໍລະນີທີ່ແຕກຕ່າງກັນດັ່ງນີ້:

- 1) ແຕະຕ້ອງ ຫຼື ຈັບບາຍລະເບີດ.
- 2) ຈຸດໄຮ່ ຫຼື ຈຸດປ່າບ່ອນທີ່ຍັງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ.
- 3) ແກວ່ງກ້ອນຫີນ ຫຼື ຍິງກະຖຸນໃສ່ລະເບີດ.
- 4) ເອົາລະເບີດໄປນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຫາກິນເຊັ່ນ: ເອົາໄປຍິງ ຫຼື ຖິ້ມເອົາປາ, ເອົາໄປດຳເຮັດໝີ່ປືນ, ເອົາໄປເຮັດໝາກຝາ.
- 5) ໃຊ້ຈົກຂຸດດິນ, ໃຊ້ພ້າຖາງປ່າ ແລະ ຕັດໄມ້ຈຳດິນໂພດ ກະທົບໃສ່ໜ່ວຍລະເບີດ.
- 6) ດັງໄຟຖືກບ່ອນທີ່ມີລະເບີດຝັງຢູ່ໃຕ້ດິນ ຫຼື ຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຊະຊາຍ.
- 7) ເກັບເອົາລະເບີດໄປຂາຍ.

ຕົວຢ່າງ 1: ຈັບບາຍລະເບີດ

ໃນວັນທີ 17 ມິຖຸນາ 1999, ທ. ຄຳສິງ ບ້ານໂພນໄຊ ເມືອງເຊໂປນ ໄດ້ແກວ່ງບົມບີໃສ່ເຫງົ້າໄມ້, ບົມບີລະເບີດ ແລະ ສະເກັດໄດ້ກະເດັນໃສ່ຕາຂອງລາວ. ປະຊາຊົນໄດ້ນຳສິ່ງລາວໂຮງໝໍເມືອງ, ແຕ່ໂຮງໝໍເມືອງບໍ່ມີອຸປະກອນຜ່າຕັດ ຈຶ່ງສົ່ງຕໍ່ໄປໂຮງໝໍແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ, ເຖິງວ່າລາວໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວໃຫ້ຫາຍດີ ແຕ່ລາວໄດ້ກາຍເປັນຄົນ ພິການຕາ.

ຕົວຢ່າງ 2: ເກັບເອົາລະເບີດ

ໃນວັນທີ 12 ມິຖຸນາ 2008 ທ້າວ ນານ ອາຍຸ 12 ປີ ເຊິ່ງເປັນລູກຂອງ ທ້າວ ຄຳພັດ ຢູ່ບ້ານບອຍນ້ຳ ເມືອງຕຸ້ມລານ ແຂວງສາລະວັນ. ເວລາຢ່າງອອກໄປນາລາວໄດ້ຫຼຽວເຫັນໜ່ວຍມົນໆ 4-5 ໜ່ວຍ ແລະ ໄດ້ເກັບເອົາໃສ່ຖົງໄປນຳ ລາວຄິດວ່າແມ່ນເຫຼັກເສດ ຈະເອົາໄປຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າ. ເມື່ອຢ່າງກັບບ້ານ, ໃນລະຫວ່າງທາງ ບັງເອີນລະເບີດທີ່ຢູ່ໃນຖົງນັ້ນໄດ້ແຕກ, ເຮັດໃຫ້ ທ້າວ ນານ ເສຍຊີວິດທັນທີ.

ຕົວຢ່າງ 3: ຂຸດຂຸມຝັງເສົາເຮືອນ

ໃນເດືອນ ມີນາ ປີ 1998 ຢູ່ເມືອງພູກຸດ ແຂວງຊຽງຂວາງ, ມີຜູ້ຊາຍຄົນໜຶ່ງ ກຳລັງຂຸດຂຸມຝັງເສົາເຮືອນ. ໃນຂະນະທີ່ຂຸດຂຸມໄດ້ສັບຖົກບົມບີທີ່ຝັງຢູ່ໃຕ້ດິນ, ເຮັດໃຫ້ບົມບີລະເບີດຖືກແຂນຊ້າຍຂອງລາວຂາດຄາທີ່, ຂາຊ້າຍກໍຖືກສະເກັດລະເບີດ ລາວຖືກສົ່ງໄປປິ່ນປົວຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຂາຊ້າຍຖືກຕັດອອກ.

ຕົວຢ່າງ 4: ດັງໄຟຝັງ

ປີ 1996, ຢູ່ທີ່ເມືອງສາລະວັນ ແຂວງສາລະວັນ ໃນຍາມໜາວໄດ້ມີເດັກນ້ອຍ 3 ຄົນ, ໃນນັ້ນມີຍິງ 1 ຄົນ ພາກັນດັງໄຟຝັງຢູ່ເດີນບ້ານ ພວກເຂົາເຈົ້າບໍ່ຮູ້ວ່າບ່ອນດັງໄຟມີລະເບີດ, ໃນຂະນະທີ່ຝັງໄຟຢູ່ນັ້ນບົມບີຝັງຢູ່ໃຕ້ດິນບ່ອນດັງໄຟກໍລະເບີດ, ເຮັດໃຫ້ເດັກນ້ອຍ ທັງສາມຄົນໄດ້ຮັບບາດເຈັບ.

2. ບ່ອນທີ່ຍັງມີລະເບີດຕົກຄ້າງ

ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຍັງມີທົ່ວທຸກບ່ອນ, ສ່ວນຫຼາຍຈະພົບເຫັນຢູ່ຕາມສະຖານທີ່ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຢູ່ເທິງໜ້າດິນ, ໃນພື້ນດິນ, ໃນນ້ຳ, ທົ່ງນາ, ໄຮ່, ສວນ, ໃນປ່າດົງ, ຫ້ວຍນ້ຳລຳເຊ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ.

ຢູ່ເທິງໜ້າດິນ

ຝັງຢູ່ໃນພື້ນດິນ

ຕາມປ່າດົງ

ຕາມໄຮ່ນາຮົ່ວສວນ

ກາງບ້ານ

3. ວິທີຫຼີກເວັ້ນອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ມີຢູ່ໃນພື້ນດິນ ແລະ ຢູ່ເທິງໜ້າດິນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ພວກເຮົາຕ້ອງມີສະຕິລະວັງຕົວ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຫ້າມດັ່ງລຸ່ມນີ້:

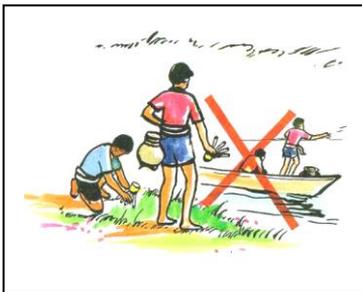
1) ຫ້າມຈັບ ແລະ ຫ້າມໂຍນລະເບີດຢ່າງເດັດຂາດ

- 2) ຫ້າມເຂົ້າໃກ້, ຫ້າມແຕະຕ້ອງ
- 3) ຫ້າມແກວ່ງກ້ອນຫີນ ແລະ ຫ້າມຍິງກະຕຸນໃສ່

- 4) ຫ້າມທັບ, ຫ້າມມ້າງເອົາຊິ້ນສ່ວນຂອງລະເບີດ

- 5) ຫ້າມນຳໃຊ້ລະເບີດທຸກຊະນິດເຂົ້າໃນການທຳມາຫາກິນ

- 6) ພົບເຫັນລະເບີດຢູ່ສະຖານທີ່ໃດກໍຕາມ **ຫ້າມແຕະຕ້ອງເດັດຂາດ!**

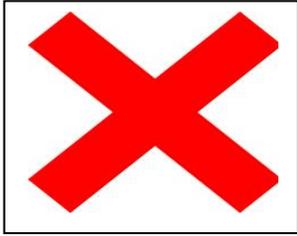

**ເມື່ອເຫັນລະເບີດຕ້ອງລາຍງານນາຍບ້ານ
ເພື່ອໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເກັບກູ້ ແລະ ທຳລາຍ**

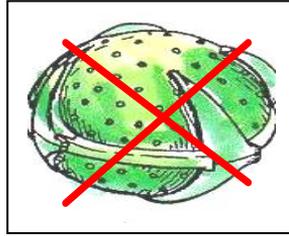
ຕົວຢ່າງ: ການລາຍງານດ່ວນ

ໃນວັນທີ 10 ເມສາ 1999 ຢູ່ເມືອງຊຳເໜືອ ແຂວງຫົວພັນ. ຫຼັງຈາກເລີກຮຽນກັບບ້ານ ທ້າວ ເຢັຍ ແລະ ທ້າວ ຍີ ເຫັນຜູ້ໃຫຍ່ກຳລັງຈະມ້າງບົມບີ ເຂົາເຈົ້າຮ້ອງບອກວ່າ: ຢ່າແຕະຕ້ອງ! ມັນຈະລະເບີດ ແລະ ເຂົາເຈົ້າກໍຟ້າວໄປລາຍງານຄູ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ທັນເວລາ.

7) ພົບເຫັນເຄື່ອງໝາຍຫ້າມ ຫຼື ເຄື່ອງໝາຍອັນຕະລາຍຢູ່ສະຖານທີ່ໃດກໍຕາມ ຫ້າມເຂົ້າໄປໃກ້ !

ເຄື່ອງໝາຍຫ້າມ

ຫ້າມຈັບປົມປິ

ເຄື່ອງໝາຍອັນຕະລາຍ

ນອກຈາກຂໍ້ຫ້າມແລ້ວ ໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນພວກເຮົາຄວນມີສະຕິລະວັງຕົວເຊັ່ນ:

ການຂຸດດິນໃນເຂດທີ່ມີລະເບີດຕົກຄ້າງບໍ່ຄວນໃຊ້ຈິກ, ຄວນໃຊ້ຊວ້ານຈະປອດໄພກວ່າ

ເວລາຖາງຫຍ້າ, ຖາງປ່າ ຄວນຕັດສູງຫ່າງຈາກໜ້າດິນ 20 ຊັງຕີແມັດ ຂຶ້ນໄປ

ກ່ອນຈະດັງໄຟຢູ່ນອກເຮືອນ ຄວນຄຸນດິນໃຫ້ສູງຂຶ້ນຈາກໜ້າດິນ 20 ຊັງຕີແມັດ ຂຶ້ນໄປ

ພາກທີ II

ການນຳໃຊ້ສີ່ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ການໃຊ້ສີ່ຕ່າງໆ ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃນໂຮງຮຽນ, ປະກອບດ້ວຍ 6 ຫົວຂໍ້ຄື:

1. ສີ່ປະກອບການຮຽນ-ການສອນ.
2. ຄຸນປະໂຫຍດຂອງສີ່ການຮຽນ-ການສອນ.
3. ວິທີນຳໃຊ້ສີ່ການຮຽນ-ການສອນ.
4. ແນະນຳແຜນການສອນ.
5. ວິທີນຳໃຊ້ແຜນສອນ.
6. ການແນະນຳເພື່ອເຝິກສອນທົດລອງ.

1. ສີ່ປະກອບການຮຽນ-ການສອນ

ກິດຈະກຳ 1: ຫຼິ້ນເກມແປຄວາມໝາຍ

ຈຸດປະສົງ: ບອກໄດ້ສີ່ຕ່າງໆ ທີ່ໃຊ້ປະກອບການຮຽນ-ການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

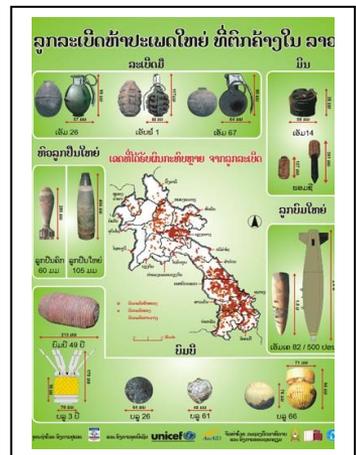
ອຸປະກອນ: ເຈ້ຍ, ບິກເຟີດ, ບັດຄຳ

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

- ວິທະຍາກອນກະກຽມ: ບັດຄຳ ແລະ ບັດແປຄວາມໝາຍ ໂດຍການຕັດເຈ້ຍເປັນ 4 ຫຼ່ຽມ, ຂຽນຄຳສັບ ແລະ ຄຳແປຄວາມໝາຍໃສ່ບັດຄຳໃຫ້ຄົບຕາມຈຳນວນບັດ ແລະ ຈຳນວນສຳມະນາກອນ.
- ວິທີຫຼິ້ນ 1: ວິທະຍາກອນຍົກບັດຄຳຂຶ້ນ ໃຫ້ສຳມະນາກອນ ອາສາສະໝັກແປຄວາມໝາຍຂອງຄຳເວົ້າໃນບັດຄຳ, ຖ້າສຳມະນາກອນຕອບຖືກກໍຊົມເຊີຍ.
- ວິທີຫຼິ້ນ 2: ແບ່ງສຳມະນາກອນອອກເປັນ 2-3 ກຸ່ມ, ຢາຍບັດຄຳ ແລະ ບັດແປຄວາມໝາຍໃຫ້ຄົບທຸກກຸ່ມ, ໃຫ້ເວລາພຽງແຕ່ 2-3 ນາທີ ເພື່ອໃຫ້ສຳມະນາກອນ ຈັບຄູ່ບັດຄຳ ແລະ ຄຳແປຂຶ້ນສະເໝີ, ກຸ່ມໃດຈັດຖືກໝົດກໍຊົມເຊີຍ.
- ສະຫຼຸບ: ເກມແປຄວາມໝາຍຄຳຂ້າງເທິງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄຳສັບທີ່ຈະໄດ້ໃຊ້ ແລະ ແປຄວາມໝາຍຄຳສັບກ່ຽວກັບລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ຕົວຢ່າງ: ບັດຄຳ ແລະ ບັດແປຄວາມໝາຍ

1. ພົບພໍ້: ເຫັນ

- 2. ຫຼືບລີ້: ຫາບ່ອນບັງ
- 3. ອັນຕະລາຍ: ຜົນຮ້າຍ, ສິ່ງທີ່ບໍ່ດີ
- 4. ລະເບີດ: ແຕກ
- 5. ຮຸກຮານ: ບຽດຍຶດ, ບຸກລຸກ

ກິດຈະກຳ 2: ສີ່ ແລະ ການນຳໃຊ້

ຈຸດປະສົງ: ສຳມະນາກອນຮູ້ຄັດເລືອກສີ່ປະກອບການຮຽນ-ການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ອຸປະກອນ: ເລື່ອງສັ້ນ, ຮູບພາບ, ປຶ້ມເພງ

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

- ແບ່ງສຳມະນາກອນເປັນ 2-3 ກຸ່ມ ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມຄັດເລືອກ ແລະ ຈັດອຸປະກອນການຮຽນ-ການສອນ (ປຶ້ມເລື່ອງສັ້ນປະກອບພາບ, ຮູບພາບ, ໂປສເຕີ້, ປຶ້ມເພງ, ບັດຄຳທີ່ເໝາະສົມກັບບົດສອນຂອງແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ)
- ຕາງໜ້າກຸ່ມລາຍງານ.
- ວິທະຍາກອນ ແລະ ສຳມະນາກອນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບ.

ສະຫຼຸບ: ສຳມະນາກອນສາມາດຄັດເລືອກອຸປະກອນທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ ຂັ້ນຮຽນຕ່າງໆໃຫ້ຖືກຕ້ອງກັບເນື້ອໃນບົດສອນ. ນອກນັ້ນ, ຄູປະດິດສ້າງສິ່ງອື່ນໆ ທີ່ເຄີຍພົບເຫັນໃນຫ້ອງຖິ້ນມາແທນຕາມຄວາມເໝາະສົມກໍໄດ້.

2. ຄຸນປະໂຫຍດຂອງສື່ການຮຽນ-ການສອນ

ຈຸດປະສົງ: ໃຫ້ສຳມະນາກອນບອກໄດ້ຄຸນປະໂຫຍດຂອງສື່ຕ່າງໆ

ອຸປະກອນ: ເລື່ອງສັ້ນ, ຮູບພາບ, ປຶ້ມເພງ

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

- ວິທະຍາກອນຕັ້ງຄຳຖາມສິນທະນາລວມກ່ຽວກັບຄຸນປະໂຫຍດຂອງສື່ຕ່າງໆ.
- ສຳມະນາກອນ 2-3 ຄົນຕອບ.
- ວິທະຍາກອນ ແລະ ສຳມະນາກອນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບ: ສື່ການຮຽນ-ການສອນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນ:
 - 1) ມີໂອກາດໄດ້ເຫັນຮູບພາບ
 - 2) ເກີດມີປະສົບການໃນການຮຽນຮູ້ຮ່ວມກັນ
 - 3) ເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນບົດຮຽນໄດ້ໄວ, ແຈ່ມແຈ້ງ, ກວ້າງຂວາງໃນເວລາສັ້ນໆ
 - 4) ເຮັດໃຫ້ບັນຫາຍາກກາຍເປັນງ່າຍ ແລະ ຊ່ວຍແປຄວາມໝາຍໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ
 - 5) ສາມາດຜ່ອນຄາຍຄວາມເຄັ່ງຕຶງທາງດ້ານມັນສະໝອງຂອງຜູ້ຮຽນ

- 6) ມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນ
- 7) ເກີດມີສະຕິລະວັງຕົວຕໍ່ອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ
- 8) ມີການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳໄປໃນທາງທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ປອດໄພ
- 9) ເກີດມີຄວາມມ່ວນຊື່ນ, ມີຄວາມສົນໃຈ ແລະ ບໍ່ເກີດຄວາມເບື້ອໜ້າຍໃນບົດຮຽນ

3. ວິທີນຳໃຊ້ສີ່ເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ສຳມະນາກອນສາມາດໃຊ້ສີ່ຕ່າງໆ ສຳລັບແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນໃຫ້ຖືກຕ້ອງເໝາະສົມ.
 ອຸປະກອນ: ເລື່ອງສັ້ນ, ຮູບພາບ, ປຶ້ມເພງ, ໂປສເຕີ້, ບັດຄຳ,...

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

- ແບ່ງສຳມະນາກອນເປັນກຸ່ມຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- ວິທະຍາກອນກຽມອຸປະກອນໃຫ້ຄົບຕາມຈຳນວນກຸ່ມ ແລະ ຢາຍໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມ.
- ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມເລືອກສີ່ໃນຕາຕະລາງ ໂດຍໝາຍ (✓) ໃສ່ເຄື່ອງມືທີ່ເຫັນວ່າເໝາະ ສົມກັບ ແຕ່ ລະຂັ້ນຮຽນ.

ຕົວຢ່າງ: ສີ່ທີ່ໃຊ້ປະກອບການສອນໃນແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ

ສີ່ຕ່າງໆ	ຂັ້ນຮຽນ				
	ປ.1	ປ.2	ປ.3	ປ.4	ປ.5
ປຶ້ມເລື່ອງສັ້ນ	✓		✓	✓	✓
ໂປສເຕີ້	✓		✓		✓
ປຶ້ມເພງ			✓		
ຮູບພາບ			✓		
ຄູ່ມືແຕ້ມຮູບ		✓	✓		✓
ບັດຄຳ		✓	✓		✓

- ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມເລືອກເອົາສີ່ 1 ຢ່າງທີ່ໃຊ້ສອນຂັ້ນຮຽນໃດໜຶ່ງ (ບໍ່ໃຫ້ຊ້ຳກັບກຸ່ມອື່ນ) ເພື່ອສາທິດ ການນຳໃຊ້ ແລະ ກຸ່ມອື່ນໆ ປະກອບຄຳເຫັນ.
- ວິທະຍາກອນ ແລະ ສຳມະນາກອນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບ:

ວິທະຍາກອນສັງລວມ ແລະ ສະຫຼຸບຄືນກ່ຽວກັບຕົວຢ່າງການນຳໃຊ້ປຶ້ມເລື່ອງສັ້ນເຂົ້າໃນການ ສອນເລື່ອງ ລ.ບ.ຕ. ການໃຊ້ສີ່ປະກອບການສອນເປັນການກະຕຸ້ນ ແລະ ດຶງດູດໃຫ້ຜູ້ຮຽນເກີດມີຄວາມ ຕື່ນຕົວ, ສົນໃຈ ແລະ ເກີດມີຄວາມພ້ອມທີ່ຈະຮຽນຮູ້.

ສິ່ງທີ່ຄວນຄຳນຶງ:

- 1) ບໍ່ມີອຸປະກອນຊະນິດໃດສາມາດເຮັດໜ້າທີ່ປ່ຽນແທນຜູ້ສອນໄດ້.
- 2) ອຸປະກອນເປັນພຽງສີ່ຊ່ວຍຜູ້ສອນ, ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮຽນເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດຮຽນຮູ້ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

3) ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ຕ້ອງແທດເໝາະກັບວິທີການສອນ, ຈຸດປະສົງ, ເນື້ອໃນ, ເວລາ, ຈິດຕະສາດຂອງຜູ້ຮຽນ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ໃນການນຳໃຊ້ສີ່:

- 1) ໃຊ້ອຸປະກອນໃຫ້ແທດເໝາະກັບເນື້ອໃນ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງບົດສອນ.
- 2) ໃຊ້ອຸປະກອນໃຫ້ແທດເໝາະກັບປະສົບການ, ຄວາມຮັບຮູ້, ສະຕິປັນຍາ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ.
- 3) ຂະນະທີ່ສະແດງອຸປະກອນ, ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ຮຽນທຸກຄົນແນມເຫັນຢ່າງຊັດເຈນ.
- 4) ຄວນສະແດງໃຫ້ທຸກຄົນເຂົ້າໃຈຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ໃຫ້ຜູ້ຮຽນໄດ້ຕິດຕາມທັນ, ບໍ່ຄວນໄວເກີນໄປ.
- 5) ໃຫ້ນັກຮຽນມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໃຊ້ອຸປະກອນຕາມທີ່ໄດ້ວາງໄວ້.
- 6) ໃຊ້ອຸປະກອນປະກອບການສອນໃຫ້ເໝາະສົມກັບເວລາ, ຂັ້ນຕອນຂອງກິດຈະກຳນັ້ນ ແລະ ບໍ່ສັບສົນ.
- 7) ອຸປະກອນທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ແລ້ວ ຕ້ອງເກັບມ້ຽນໄວ້, ອຸປະກອນໃດທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຖິງເວລານຳມາໃຊ້ກໍບໍ່ຄວນຈັບຂຶ້ນມາ.
- 8) ການອະທິບາຍຂອງຄູສອນປະກອບກັບອຸປະກອນການສອນ, ຄວນໃຊ້ຄຳອະທິບາຍສັ້ນໆ, ອະທິບາຍສິ່ງທີ່ຈຳເປັນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ສຽງຊັດເຈນ.
- 9) ເປີດໂອກາດໃຫ້ຜູ້ຮຽນໄດ້ຖາມບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຂ້ອງໃຈຕະຫຼອດເວລາຮຽນ ທັງມີການກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຮຽນເກີດມີຄວາມສົນໃຈຕໍ່ເລື່ອງທີ່ຮຽນຢູ່ຕະຫຼອດເວລາ.

ການສື່ສານໂດຍການຕັ້ງຄຳຖາມ

ກິດຈະກຳ 1: ການຕັ້ງຄຳຖາມ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ສຳມະນາກອນສາມາດ

- ບອກຄວາມໝາຍຂອງຄຳຖາມປິດ ແລະ ເປີດ
- ຈຳແນກໄດ້ຄຳຖາມປິດ ແລະ ເປີດ
- ຂຽນຄຳຖາມປິດ ແລະ ເປີດ
- ບອກຄວາມສຳຄັນໃນການໃຊ້ເຕັກນິກການສ້າງຄຳຖາມ

ອຸປະກອນ: ບົກເຟີດ, ເຈ້ຍ

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

1) ສົນທະນາກ່ຽວກັບປະເພດຄຳຖາມ

- ແບ່ງສຳມະນາກອນອອກເປັນກຸ່ມຕາມຄວາມເໝາະສົມ
- ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມເລືອກບົດສອນຂັ້ນຮຽນລະ 1 ບົດ ແລະ ສົນທະນາກ່ຽວກັບກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນ. ຈາກນັ້ນ, ໃຫ້ໄຈ້ແຍກຄຳຖາມທີ່ມີຢູ່ໃນບົດສອນອອກເປັນ 2 ແບບຄື: ຄຳຖາມປິດ ແລະ ຄຳຖາມເປີດ.
- ຕາງໜ້າກຸ່ມນຳສະເໜີຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ແລກປ່ຽນຄຳຄິດເຫັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ.

- ວິທະຍາກອນສັງລວມ ແລະ ຍົກຕົວຢ່າງຄໍາຖາມປິດ ແລະ ເປີດ.
- ຢາຍເຈ້ຍທີ່ກຽມໄວ້ໃຫ້ສໍາມະນາກອນຜູ້ລະ 2 ແຜ່ນ ແລະ ແນະນຳໃຫ້ແຕ່ລະຄົນຂຽນຄໍາຖາມປິດໃສ່ 1 ແຜ່ນ ແລະ ຄໍາຖາມເປີດໃສ່ອີກ 1 ແຜ່ນທີ່ເຫຼືອ ກ່ຽວກັບລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ປະເພດລະ 1 ຄໍາຖາມ, ແລ້ວເອົາຕິດໃສ່ກະດານຕາມໝວດຄໍາຖາມທີ່ກຳນົດໄວ້.

ຕົວຢ່າງ:

<u>ຄໍາຖາມປິດ</u>	<u>ຄໍາຖາມເປີດ</u>
.....
.....

- ວິທະຍາກອນ ແລະ ສໍາມະນາກອນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບຄໍາຖາມປິດ ແລະ ຄໍາຖາມເປີດທີ່ຖືກຕ້ອງເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະຄົນເຂົ້າໃຈຄືກັນ.

2) ເຕັກນິກການໃຊ້ຄໍາຖາມ

- (1) ຄູສອນຕັ້ງຄໍາຖາມສະເພາະເຈາະຈົງເປັນບຸກຄົນ, ເປັນກຸ່ມ ຫຼື ຖາມລວມໝົດຫ້ອງ.
- (2) ກ່ອນຈະໃຫ້ສໍາມະນາກອນຕອບ ຄວນຖາມເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໃຈຄໍາຖາມ ຢ່າງຊັດເຈນ. ຖ້າບາງຄົນຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈ ກໍຕ້ອງໄດ້ອະທິບາຍເພີ່ມເຕີມ.
- (3) ເມື່ອສໍາມະນາກອນເຂົ້າໃຈຄໍາຖາມແລ້ວ ຄວນໃຫ້ເວລາເຂົາເຈົ້າໄດ້ຄິດກ່ອນ. ກໍລະນີຖາມໝົດຫ້ອງແຕ່ຕ້ອງການໃຫ້ສໍາມະນາກອນ 2-3 ຄົນຕອບ ຄວນໃຫ້ເວລາເຂົາເຈົ້າຢ່າງເໝາະສົມເພື່ອຄິດຫາຄໍາຕອບ. ຖ້າຕ້ອງການໃຫ້ຕອບເປັນກຸ່ມ ຄູຄວນໃຫ້ເວລາກຸ່ມຢ່າງພຽງພໍ.
- (4) ສະເໜີໃຫ້ຂຶ້ນຕອບໂດຍໃຫ້ໂອກາດແກ່ສໍາມະນາກອນທຸກຄົນໄດ້ຕອບດ້ວຍການໃຫ້ອາສາສະໝັກຕອບ ຫຼື ບິ່ງຕົວເອົາ (ໃນກໍລະນີບິ່ງຕົວ ເຮົາມັກຈະໃຫ້ສໍາມະນາກອນທີ່ນັ່ງຢູ່ດ້ານໜ້າຕອບ ດັ່ງນັ້ນ, ເຮົາຄວນເອົາໃຈໃສ່ ສໍາມະນາກອນທີ່ນັ່ງດ້ານຫຼັງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຕອບຄໍາຖາມດ້ວຍ). ໃນເວລາທີ່ສໍາມະນາກອນຕອບຄໍາຖາມ ເຮົາຄວນຕັ້ງໃຈຟັງ ແລະ ພະຍາຍາມຊອກຫາຄໍາຕອບສ່ວນທີ່ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ໃກ້ຄຽງ ເພື່ອໃຫ້ຄໍາຊົມເຊີຍ. ກໍລະນີທີ່ ສໍາມະນາກອນ ຕອບຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າເປົ້າກໍອາດຈະໃຫ້ຄໍາຊົມເຊີຍຕໍ່ຄວາມພະຍາຍາມ ແລະ ຄວາມກ້າຫານຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ຖາມເຈາະຈົ້ມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຄໍາຕອບທີ່ສົມບູນ.

ຂໍ້ຄວນຄໍານຶງ:

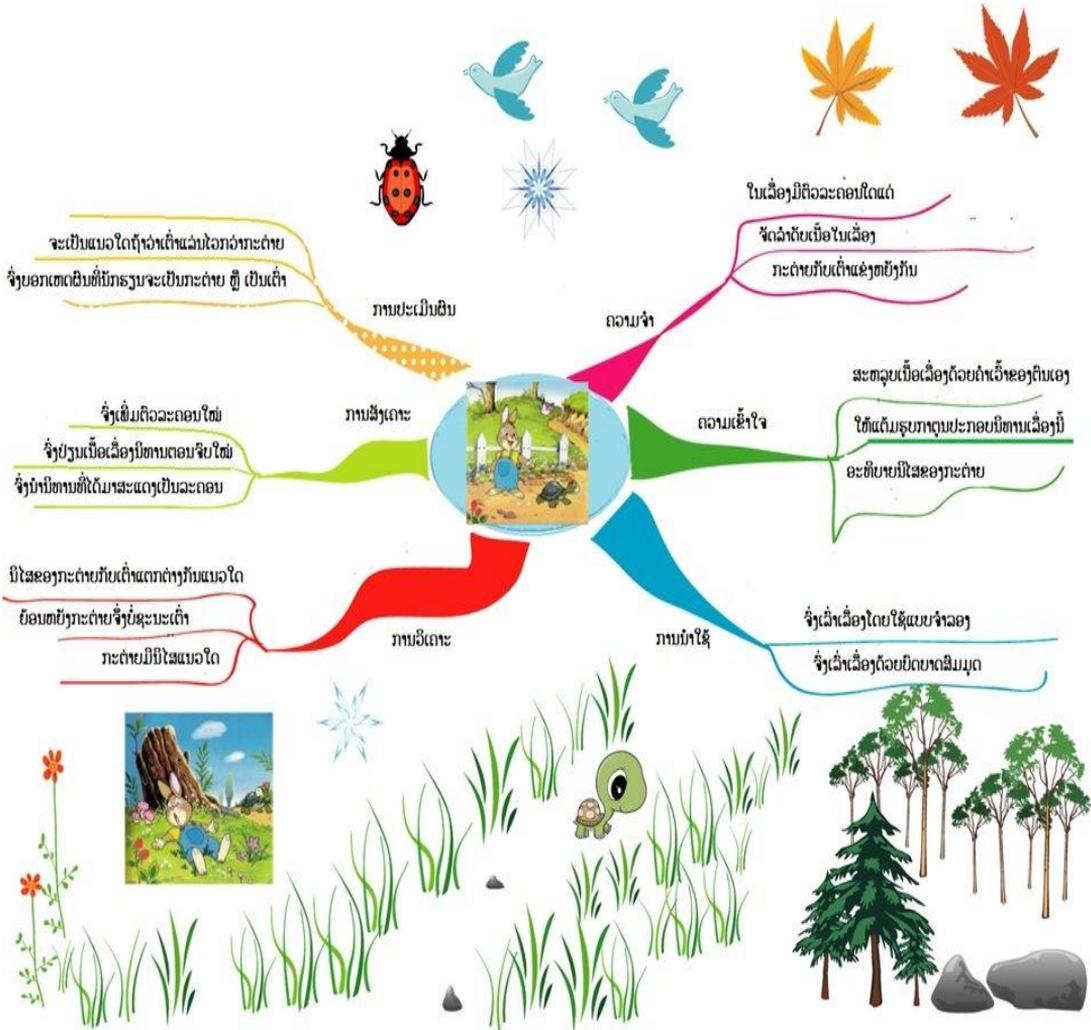
- (1) ຄູຄວນຊຸກຍູ້ໃຫ້ ສໍາມະນາກອນທຸກຄົນ ໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການຕອບຄໍາຖາມ. ຄໍາຖາມງ່າຍໆ ອາດໃຊ້ຖາມສໍາມະນາກອນທີ່ບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈດີ. ໃນກໍລະນີທີ່ສໍາມະນາກອນຈຳນວນໜຶ່ງຕອບບໍ່ໄດ້ ຫຼື ຕອບບໍ່ຖືກກໍຄວນໃຫ້ຜູ້ອື່ນຕອບກ່ອນ, ຖ້າໄດ້ຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງແລ້ວ ຈຶ່ງໃຫ້ສໍາມະນາກອນທີ່ຕອບບໍ່ໄດ້ເວົ້າຄືນ. ເຮົາບໍ່ຄວນຮ້າຍ ຫຼື ຕໍ່ວ່າສໍາມະນາກອນທີ່ບໍ່ສາມາດຕອບຄໍາຖາມໄດ້.

- (2) ວິທະຍາກອນບໍ່ຄວນເຍາະເຍີ້ຍສຽດສີເມື່ອສໍາມະນາກອນ ຕອບຄໍາຖາມບໍ່ຖືກຕ້ອງເຊິ່ງອາດເປັນເຫດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າລະອາຍ ແລະ ບໍ່ກ້າຕອບຄໍາຖາມ ຫຼື ສະແດງຄວາມຄິດເຫັນໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປອີກ.
- (3) ວິທະຍາກອນຕ້ອງພະຍາຍາມສ້າງນິໄສໃຫ້ສໍາມະນາກອນທັງໝົດບໍ່ໃຫ້ເຍາະເຍີ້ຍ, ສຽດສີຫົວຂວັນກັນໃນເວລາຕອບຄໍາຖາມ ແລະ ສະແດງຄວາມຄິດເຫັນທີ່ອາດຈະບໍ່ກົງກັບຄໍາຖາມ.
- (4) ຊຸກຍູ້ໃຫ້ສໍາມະນາກອນໄດ້ຖາມກັນເອງ

3) ສິນທະນາຄໍາຖາມ 6 ລະດັບແຕ່ງ່າຍຫາຍາກ

- ວິທະຍາກອນຕັ້ງຄໍາຖາມ: ຄໍາຖາມ 6 ລະດັບມີລະດັບໃດແດ່?
- ສໍາມະນາກອນ 3-4 ຄົນ ຕອບ.
- ວິທະຍາກອນນໍາສະເໜີ:
 ຄໍາຖາມ 6 ລະດັບມີດັ່ງນີ້:
 - (1) ຄວາມຮູ້-ຄວາມຈິຈໍາ
 - (2) ຄວາມເຂົ້າໃຈ
 - (3) ການນໍາໃຊ້
 - (4) ການວິເຄາະ
 - (5) ການປະເມີນຜົນ
 - (6) ການປະດິດສ້າງ (ການສັງເກດ)

ຕົວຢ່າງການນຳໃຊ້ຄຳຖາມ 6 ລະດັບ:

ຄວາມຮູ້ເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການສື່ສານດ້ວຍການຕັ້ງຄຳຖາມ

ການຕັ້ງຄຳຖາມຕ້ອງມີຄວາມຈະແຈ້ງ, ຊັດເຈນ ແລະ ແນ່ນອນ ຈິ່ງຈະໄດ້ຄຳຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ, ຊັດເຈນ ແລະ ແນ່ນອນ. ການຕັ້ງຄຳຖາມເຈາະຈົ້ມເຖິງເນື້ອໃນອັນສຳຄັນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຄຳຕອບຖືກຕ້ອງນັ້ນ, ຜູ້ຖາມຕ້ອງໃຊ້ຄຳຖາມແບບປິດ ແລະ ຄຳຖາມແບບເປີດປະສົມປະສານກັນ.

1. ຄຳຖາມປິດ ເປັນຄຳຖາມທີ່ຕ້ອງການຄຳຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງພຽງຄຳຕອບດຽວເຊັ່ນ: ເຈົ້າ, ໂດຍ, ແມ່ນ, ບໍ່ແມ່ນ, ດີ, ບໍ່ດີ, ຖືກ, ຜິດ.

ຕົວຢ່າງ:

- 1) ນັກຮຽນເຄີຍເຫັນຍົນຖິ້ມລະເບີດບໍ່? ຄຳຕອບ: ເຄີຍ ຫຼື ບໍ່ເຄີຍ.
- 2) ນັກຮຽນເຄີຍເຫັນລະເບີດບໍ່? ຄຳຕອບ: ເຄີຍເຫັນ ຫຼື ບໍ່ເຄີຍເຫັນ. ຖ້າເຫັນ, ເຫັນຢູ່ໃສ?

3) ຖ້ານັກຮຽນເຫັນ, ນັກຮຽນໄດ້ເຮັດແນວໃດ?

4) ລະເບີດທຸກຊະນິດເປັນອັນຕະລາຍແມ່ນບໍ່?

2. ຄໍາຖາມເປີດ ເປັນຄໍາຖາມທີ່ມີຄໍາຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 1 ຄໍາຕອບ. ເປັນຄໍາຕອບທີ່ມີຄໍາເຫັນ ຫຼື ຄໍາຕອບຕາມທັດສະນະ-ມຸມມອງຂອງຜູ້ຕອບ. ເປັນຄໍາຖາມທີ່ມີຄໍາວ່າ: ເປັນຫຍັງ, ຍ້ອນຫຍັງ, ດ້ວຍເຫດໃດ, ແນວໃດ

ຕົວຢ່າງ:

1) ເປັນຫຍັງພວກເຮົາຈຶ່ງບໍ່ໃຊ້ສຽມຊຸດຈີ່ລໍ່ໃນເຂດທີ່ມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ?

2) ຍ້ອນຫຍັງພວກເຮົາຈຶ່ງໃຊ້ຊວ້ານຊຸດດິນ?

3) ດ້ວຍເຫດໃດພວກເຮົາຈຶ່ງຄຸນຄົນໃຫ້ສູງຂຶ້ນ 20 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວຈຶ່ງດັງໄຟໃສ່?

4) ບົມບິມີຄວາມອັນຕະລາຍແນວໃດ?

ກິດຈະກຳ 2: ການແບ່ງກຸ່ມ

ການແບ່ງກຸ່ມມີຫຼາຍວິທີ ແຕ່ຢູ່ໃນທີ່ນີ້ຈະສະເໜີບາງວິທີການດັ່ງນີ້:

1) ການແບ່ງກຸ່ມໂດຍໃຊ້ເກມ “ປິດຕາຫາຄູ່”

ການກະກຽມ: ຜ້າແພເພື່ອມັດຕາຕາມຈຳນວນຄົນ ຫຼື ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ

ວິທີຫຼິ້ນ:

- ເອົາຜ້າມັດຕາໃຫ້ແຕ່ລະຄົນ, ຈາກນັ້ນໃຫ້ສຳມະນາກອນທຸກຄົນປິດຕາດ້ວຍແພ.
- ວິທະຍາກອນອອກຄຳສັ່ງໃຫ້ທຸກຄົນຍ່າງໄປຈັບຫາຄູ່. ຄົບຕາມຈຳນວນແລ້ວໃຫ້ນັ່ງລົງ, ກຸ່ມໃດບໍ່ຄົບໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະກຳເພີ່ມຕື່ມຕາມທີ່ຄູ່ເຝິກສັ່ງ.

2) ແບ່ງກຸ່ມຕາມຊື່ຂອງສັດ

ການກະກຽມ: ບັດຊື່ຂອງສັດຊະນິດຕ່າງໆ.

ວິທີຫຼິ້ນ :

- ວິທະຍາກອນຢາຍບັດຊື່ຂອງສັດ ຫຼື ໃຫ້ສຳມະນາກອນຈົກສະຫຼາກເອົາຕາມຈຳນວນ ກຸ່ມທີ່ຕ້ອງການ. ສຳມະນາກອນຈັບສະຫຼາກໄດ້ແລ້ວຫ້າມບອກໝູ່.
- ວິທະຍາກອນສັ່ງໃຫ້ຜູ້ໃດຈັບສະຫຼາກໄດ້ຊື່ສັດໃດກໍໃຫ້ສັ່ງສຽງຮ້ອງຕາມສັດຊະນິດນັ້ນ, ໃຫ້ແລ່ນໄປຫາກັນ. ຈາກນັ້ນຈຶ່ງເຂົ້າກຸ່ມກັນຕາມສັດ (ກຸ່ມມ້າ, ແບ້, ໄກ່, ແລະ ອື່ນໆ).

3) ແບ່ງກຸ່ມຕາມສີ

ການກະກຽມ: ເຈ້ຍສີຕ່າງໆ

ວິທີຫຼິ້ນ:

- ວິທະຍາກອນກະກຽມສະຫຼາກສີຕ່າງໆ ໂດຍໃຫ້ແຕ່ລະສີເທົ່າກັບຈຳນວນຄົນທີ່ຈະແບ່ງ
- ໃຫ້ສຳມະນາກອນຈັບສະຫຼາກເອົາສີໃດໜຶ່ງ.
- ວິທະຍາກອນແນະນຳໃຫ້ເຂົ້າກຸ່ມຕາມສີທີ່ຕົນຈັບໄດ້.

4) ແບ່ງກຸ່ມໂດຍຕັ້ງຄ່າຕົວຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ

ວິທີຫຼິ້ນ: ໃຫ້ລວມເປັນຈຳນວນເງິນທີ່ກຳນົດເຊັ່ນ: ຜູ້ຍິງ ລາຄາ 500 ກີບ, ຜູ້ຊາຍ ລາຄາ 400 ກີບ. ຕ້ອງລວມເອົາຜູ້ຊາຍ ຫຼື ຜູ້ຍິງ ໃຫ້ໄດ້ຕາມຄ່າທີ່ກຳນົດຄື: ກຸ່ມ ທີ່ມີຜົນບວກ ລາຄາເທົ່າ 1.400 ກີບ, 1.600 ກີບ, 2.000 ກີບ, 2.400 ກີບ.

5) ແບ່ງກຸ່ມຕາມຈຳນວນວັນເກີດ (ວັນຈັນ ຫາ ວັນອາທິດ)

ວິທີຫຼິ້ນ: ວິທະຍາກອນບອກໃຫ້ສຳມະນາກອນລວມກຸ່ມຕາມວັນເກີດ. ຖ້າຫາກມີສະຊິກ ກຸ່ມໃດຫຼາຍເກີນຄວນ ຕ້ອງປັບໃຫ້ກຸ່ມເທົ່າໆກັນ, ວິທີນີ້ຈະໃຊ້ກັບຄົນຈຳນວນຫຼາຍ.

6) ແບ່ງກຸ່ມໂດຍການນັບເລກ

ວິທີຫຼິ້ນ: ວິທະຍາກອນບອກໃຫ້ສຳມະນາກອນເວົ້າເລກຕາມຈຳນວນທີ່ຄູເຝິກຕ້ອງ ການຈະ ແບ່ງກຸ່ມເຊັ່ນ: 1-3 ຫຼື 1-5. ຖ້າຜູ້ໃດເວົ້າເລກໃດກໍໃຫ້ໄປລວມກຸ່ມຢູ່ກັບເລກນັ້ນ.

7) ແບ່ງກຸ່ມຕາມຊະນິດຂອງວັດຖຸ

ວິທີຫຼິ້ນ: ວິທະຍາກອນກະກຽມວັດຖຸຊະນິດຕ່າງໆຕາມຈຳນວນທີ່ຕ້ອງການແລ້ວໃຫ້ຜູ້ຮຽນ ເລືອກເອົາ 1 ຊະນິດທີ່ຕົນເອງມັກ. ຜູ້ໃດເລືອກເອົາວັດຖຸຊະນິດໃດກໍໃຫ້ໄປລວມກຸ່ມກັບ ວັດຖຸຊະນິດນັ້ນ.

4. ແນະນຳແຜນການສອນ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ສຳມະນາກອນສາມາດ

- ບອກຊື່ບົດສອນ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງການສອນແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ.
- ບອກຈຳນວນຊົ່ວໂມງສອນ, ຕາຕະລາງເວລາໃນການຈັດການຮຽນ-ການສອນໃນສິກຮຽນ.

ອຸປະກອນ: ບົກເຟີດ, ເຈ້ຍ, ປຶ້ມແຜນສອນຕົວຢ່າງ.

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

ເກມຊອກຫົວຂໍ້ບົດສອນ

- ວິທະຍາກອນເອົາເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ຕິດໃສ່ກະດານແລ້ວຂຽນ 2 ຫົວຂໍ້ລຸ່ມນີ້:
 - ສາເຫດການເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດ ວິທີຫຼີກເວັ້ນອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດ
- ວິທະຍາກອນຢາຍເຈ້ຍໃຫ້ສຳມະນາກອນຜູ້ລະ 2 ແຜ່ນ, ແຜ່ນທີ 1 ໃຫ້ຂຽນສາເຫດການ ເກີດອຸປະຕິເຫດ ແລະ ແຜ່ນທີ 2 ໃຫ້ຂຽນວິທີຫຼີກເວັ້ນອັນຕະລາຍຈາກ ລ.ບ.ຕ. ແລ້ວ ອອກໄປຕິດໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ຢູ່ກະດານ.
- ວິທະຍາກອນ ແລະ ສຳມະນາກອນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມເນື້ອໃນຂອງຫົວຂໍ້.
- ແບ່ງສຳມະນາກອນອອກເປັນກຸ່ມຕາມຂັ້ນຮຽນແຕ່ ໑.1-໑.5 ເພື່ອສົນທະນາຕາມຄຳຖາມ ລຸ່ມນີ້:
 - ກ. ຂັ້ນຮຽນຂອງແຕ່ກຸ່ມມີບົດສອນຈັກບົດ, ແຕ່ລະບົດຊື່ຫຍັງ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງ ແຕ່ບົດມີຄືແນວໃດ?
 - ຂ. ໃນສິກຮຽນໜຶ່ງໃຊ້ເວລາຈັດການຮຽນ-ການສອນຈັກຊົ່ວໂມງ? ເລີ່ມສອນແຕ່

ເດືອນໃດ ເຖິງ ເດືອນໃດ?

ຄ. ມີບົດສອນໃດແດ່ ທີ່ກ່ຽວພັນເຖິງສາເຫດຂອງການເກີດອຸປະຕິເຫດ ແລະ ວິທີຫຼີກເວັ້ນອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ?

- ຕາງໜ້າກຸ່ມລາຍງານຜົນການຄົ້ນຄວ້າ.
- ວິທະຍາກອນ ແລະ ສໍາມະນາກອນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບ.

5. ວິທີນໍາໃຊ້ແຜນການສອນ

ຄຸນນໍາໃຊ້ແຜນການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຂອງແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນນັບທັງທ້ອງຄວບ.

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ສໍາມະນາກອນສາມາດ:

- ບອກໄດ້ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆກ່ຽວກັບແຜນສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.
- ບອກໄດ້ວິທີຈັດການຮຽນ-ການສອນ.

ອຸປະກອນ: ບົກເຟີດ, ເຈ້ຍ, ປຶ້ມແຜນສອນຕົວຢ່າງ

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

- ສ້າງບັນຍາກາດ: ວິທະຍາກອນ ແລະ ສໍາມະນາກອນຮ້ອງເພງ ລ.ບ.ຕ ຮ່ວມກັນ 1-2 ເທື່ອ.
- ວິທະຍາກອນຢາຍປຶ້ມແຜນການສອນແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ ແລະ ເຈ້ຍໃຫ້ສໍາມະນາກອນຜູ້ລະ 1 ໃບຂຽນຈຸດປະສົງຂອງແຜນການສອນເລື່ອງ ລ.ບ.ຕ ແລ້ວອອກມາຕິດໃສ່ກະດານ ພ້ອມທັງອະທິບາຍ.
- ແບ່ງສໍາມະນາກອນອອກເປັນກຸ່ມຕາມຂັ້ນຮຽນໃຫ້ເໝາະສົມ.
- ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມຄົ້ນຄວ້າແຜນສອນ ແລະ ບົດສອນເລື່ອງ ລ.ບ.ຕ. ຂອງແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ ແລະ ຕອບຄໍາຖາມດັ່ງລຸ່ມນີ້:
 - 1) ຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນບົດສອນເລື່ອງ ລ.ບ.ຕ. ມີຈັກຂັ້ນຕອນ?
 - 2) ຈຸດປະສົງ ແລະ ກິດຈະກຳ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນບົດສອນຂອງແຕ່ລະຂັ້ນສອນມີຫຍັງແດ່?
- ຕາງໜ້າແຕ່ລະກຸ່ມລາຍງານ ແລະ ປະກອບຄໍາເຫັນ.

6. ການແນະນໍາເພື່ອເຝິກສອນທົດລອງ

ຈຸດປະສົງ: ເພື່ອໃຫ້ສໍາມະນາກອນສາມາດ:

- ບອກໄດ້ຂັ້ນຕອນໃນການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.
- ແລກປ່ຽນການສອນຕົວຈິງຂອງຄູສອນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ
- ນໍາໃຊ້ຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ອຸປະກອນ: ບົກເຟີດ, ເຈ້ຍ, ປຶ້ມແຜນສອນຕົວຢ່າງ

ວິທີປະຕິບັດກິດຈະກຳ:

- 1) ແບ່ງສໍາມະນາກອນອອກເປັນກຸ່ມລະ 5-6 ຄົນ.
- 2) ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມຄັດເລືອກເອົາບົດສອນ 2 ບົດ ແລ້ວກະກຽມບົດສອນເພື່ອຂຶ້ນສອນທົດລອງ.
- 3) ໃນເວລາຂຶ້ນສອນທົດລອງໃຫ້ຂຶ້ນສອນເປັນທີມຍ່ອຍ 2-3 ຄົນຕໍ່ໜຶ່ງບົດ.

4) ໃນຂະນະທີ່ກຸ່ມໃດໜຶ່ງຂຶ້ນສອນທົດລອງ ໃຫ້ກຸ່ມອື່ນເປັນຜູ້ຕິດຕາມ, ສັງເກດ, ບັນທຶກ ເພື່ອແລກປ່ຽນບົດຮຽນຫຼັງຈາກສອນແລ້ວ.

5) ໃຫ້ທີມທີ່ຂຶ້ນສອນທົດລອງປະເມີນຕົນເອງກ່ອນແລ້ວໃຫ້ຜູ້ອື່ນປະກອບຄໍາຄິດເຫັນຕໍ່ການ ທົດລອງສອນຂອງຕົນ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ໃນການປະກອບຄໍາຄິດເຫັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນກ່ຽວກັບການສອນໃຫ້ ອີງ ຕາມເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

- ການກະກຽມບົດສອນ.
- ການນໍາເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນ.
- ການໃຊ້ສື່ປະກອບການສອນ.
- ການຈັດລຳດັບກິດຈະກຳ.
- ການໃຫ້ໂອກາດຜູ້ຮຽນມີສ່ວນຮ່ວມ.
- ການສະຫຼຸບບົດຮຽນ.
- ການປະເມີນຜົນການສອນ.

6) ວິທະຍາກອນສະຫຼຸບສັງລວມບັນດາຄໍາຄິດເຫັນຂອງສໍາມະນາກອນ.

ພາກທີ III

ວິທີການສອນ

ວິທີການສອນແມ່ນຂະບວນການສົ່ງຄວາມຮູ້ຂອງຄູ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍມີການປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າຂອງຜູ້ຮຽນ. ການນຳໃຊ້ວິທີການສອນຫຼາຍຮູບແບບ ແລະ ປະກອບດ້ວຍກິດຈະກຳທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ການຮຽນ-ການສອນມີບັນຍາກາດ, ມີຊີວິດຊີວາ ແລະ ເປັນການດຶງດູດຜູ້ຮຽນໃຫ້ມີຄວາມສົນໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ.

ວິທີການສອນແບບຕ່າງໆມີດັ່ງນີ້:

1. ວິທີການສອນແບບບັນຍາຍ

ເປັນວິທີການສອນທີ່ຄູອະທິບາຍບົດຮຽນ ນັກຮຽນເປັນຜູ້ຟັງ ແລະ ພຽງແຕ່ຈົດກ່າຍເອົາເນື້ອໃນສຳຄັນທີ່ຄູບັນຍາຍ. ວິທີສອນແບບນີ້ຖືກນຳໃຊ້ຫຼາຍກວ່າໝູ່ເຂົ້າໃນການຈັດປາຖະກະຖາ ແລະ ບົດທີ່ເປັນພາກທົດສະດີ.

2. ວິທີການສອນແບບລະດົມສະໜອງ

ເປັນວິທີສອນທີ່ຄູຕັ້ງຄຳຖາມ ແລະ ບອກໃຫ້ນັກຮຽນຕອບໂດຍໄວ ແລະ ບໍ່ຖືເປັນສຳຄັນວ່າຄຳຕອບຈະຜິດ ຫຼື ຖືກ. ການລະດົມສະໜອງຈະກະຕຸ້ນຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ຮຽນ, ກະຕຸ້ນໃຫ້ຜູ້ຮຽນແຕ່ລະຄົນຄົ້ນຄິດ ແລະ ສະແດງອອກໃນຊ່ວງເວລາສັ້ນໆຕໍ່ບັນຫາໃດໜຶ່ງ. ການນຳໃຊ້ວິທີສອນນີ້ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນໄລຍະເລີ່ມເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນໃໝ່ ຫຼື ຫົວຂໍ້ໃດໜຶ່ງ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍຄູໃນການຢັ້ງລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຜູ້ຮຽນຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຄູຈະລົງເລິກການສົ່ງຄວາມຮູ້ຂະໜາດໃດ.

3. ວິທີການສອນແບບສົນທະນາໃນກຸ່ມ

ເປັນການສອນທີ່ຄູຈັດໃຫ້ນັກຮຽນຄົ້ນຄ້ວາ ຫຼື ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເປັນກຸ່ມ ຫຼື ເປັນຈຸຍ່ອຍ, ເປັນການເປີດໂອກາດໃຫ້ຜູ້ຮຽນໄດ້ມີໂອກາດສະແດງຄວາມຄິດຂອງຕົນ ແລະ ແລກປ່ຽນກັບຜູ້ອື່ນ ເຊິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນໄດ້ຄວາມຮູ້ເພີ່ມເຕີມໃນການຫາຄຳຕອບຮ່ວມກັນ. ຄູຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າຫົວຂໍ້ ຫຼື ຄຳຖາມ ແລ້ວມອບໝາຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນສົນທະນາໄປຕາມທິດທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ ໂດຍຄູເປັນຜູ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳ. ພາຍຫຼັງການສົນທະນາສິ້ນສຸດລົງ ຄູໃຫ້ຜູ້ຮຽນລາຍງານຜົນຂອງການສົນທະນາ.

4. ວິທີການສອນແບບຫຼິ້ນເກມ

ເປັນວິທີການແມ່ນການນຳໃຊ້ເກມຫຼິ້ນຕ່າງໆເປັນສື່ໃນການສົ່ງຄວາມຮູ້. ການສອນແບບນີ້ຈະສ້າງຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຄວາມມ່ວນຊື່ນແກ່ຜູ້ຮຽນ. ວິທີສອນແບບຫຼິ້ນເກມ ເປັນວິທີທີ່ໃຫ້ຜູ້ຮຽນຫຼິ້ນດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ຮ່ວມກັບເພື່ອນພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດທີ່ວາງອອກ ເຊິ່ງຜູ້ຮຽນຈະຕັດສິນໃຈດ້ວຍການວິເຄາະຄວາມຮູ້ສຶກ, ຄວາມຄິດ ແລະ ພຶດຕິກຳຕ່າງໆທີ່ມີອິດທິພົນຕໍ່ການຕັດສິນໃຈຂອງຕົນ.

5. ວິທີການສອນແບບເລົ່າເລື່ອງ

ເປັນວິທີການສອນທີ່ນຳໃຊ້ບົດເລື່ອງໃດໜຶ່ງ ທີ່ມີເນື້ອໃນກ່ຽວພັນກັບຈຸດປະສົງຂອງບົດສອນມາເລົ່າໃຫ້ນັກຮຽນຟັງ. ການເລົ່າເລື່ອງໃຫ້ປະໂຫຍດຫຼາຍດ້ານຄື: ເຝິກການຟັງ, ການເວົ້າ, ການສະແດງອອກຂອງຜູ້ຮຽນ. ບາງຄັ້ງອາດແມ່ນເລື່ອງທີ່ໃຫ້ຄະຕິທາງສິລະທຳ, ອາດເປັນເລື່ອງກ່ຽວກັບເຫດການ ຫຼື ປະກົດການໃດໜຶ່ງທີ່ແຕ່ງຂຶ້ນເອງ ຫຼື ເລື່ອງທີ່ຄັດອອກຈາກປຶ້ມ, ວາລະສານ, ຫັງສືພິມ. ການເລົ່າເລື່ອງອາດຈະໃຊ້ຮູບພາບ ຫຼື ວັດຖຸຕົວຈິງປະກອບ ເພື່ອໃຫ້ເລື່ອງເປັນໜ້າຈັບໃຈຍິ່ງຂຶ້ນ.

6. ວິທີການສອນແບບ ບົດບາດສົມມຸດ

ເປັນວິທີການສອນແບບການສ້າງສະຖານະການສົມມຸດໃດໜຶ່ງຂຶ້ນ ໂດຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນສວມບົດບາດທີ່ຖືກສົມມຸດຂຶ້ນ ແລະ ໃຫ້ສະແດງອອກມາຕາມທຳມະຊາດຂອງບຸກຄະລິກພາບ, ຕາມປະສົບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ສຶກນິກົດຂອງຕົນເປັນຫຼັກ. ວິທີການນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງຕົນຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ບັນຍາກາດໃນການຮຽນດຳເນີນໄປຢ່າງມ່ວນຊື່ນ ແລະ ເປັນໜ້າສົນໃຈ. ນອກຈາກນີ້ຍັງຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນມີປະສົບການໃນການເຂົ້າໃຈເຫດຜົນ ແລະ ຄວາມຮູ້ສຶກຂອງຜູ້ອື່ນ, ຄວາມເຂົ້າໃຈດັ່ງກ່າວມີສ່ວນເສີມສ້າງຄວາມເຫັນອີກເຫັນໃຈຜູ້ອື່ນ, ເສີມສ້າງຄວາມຮັບ ຜິດຊອບ ແລະ ເຝິກການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນອີກດ້ວຍ.

7. ວິທີການສອນແບບການສະແດງລະຄອນ

ໝາຍເຖິງການສອນໂດຍໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການສະແດງທ່າທິບົດບາດຕາມຕົວລະຄອນຂອງເລື່ອງທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນບົດສອນ. ຄູ່ຕ້ອງໄດ້ເລົ່າ ແລະ ສະແດງທ່າທິບົດບາດຕາມຕົວລະຄອນໃນເລື່ອງຈົນກວ່ານັກຮຽນເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງເລື່ອງ ແລະ ທ່າທິບົດບາດຂອງຕົວລະຄອນໄດ້ຢ່າງຄົບຖ້ວນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ນັກຮຽນຈະສະແດງທ່າທິບົດບາດຂອງຕົວລະຄອນຕາມເນື້ອໃນຂອງເລື່ອງໃຫ້ໝູ່ເພື່ອນໃນຫ້ອງຮຽນໄດ້ເຫັນ ແລະ ໄດ້ຟັງ ຈະເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນມີຄວາມສົນໃຈ ແລະ ເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງບົດຮຽນໄດ້ຢ່າງເລິກເຊິ່ງ.

ລະຄອນແມ່ນຮູບການສະແດງປະເພດໜຶ່ງ ທີ່ສ້ອງແສງເຖິງຊີວິດຕົວຈິງຂອງສັງຄົມແຕ່ລະຍຸກສະໄໝທີ່ປະກອບດ້ວຍສຽງ, ແສງ, ສີ, ສາກ, ອຸປະກອນ, ບົດປະພັນ, ການກຳກັບ, ຜູ້ສະແດງ ແລະ ຜູ້ຊົມ ເຊິ່ງຜູ້ຮຽນຈະໄດ້ຄັດຈ້ອນມາຈາກການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄົນໃນສັງຄົມ ເຊິ່ງມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

8. ວິທີການສອນແບບທັດສະນະສຶກສາ

ເປັນວິທີການສອນໂດຍການພານັກຮຽນອອກໄປສະຖານທີ່ໃດໜຶ່ງນອກໂຮງຮຽນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເຫັນ, ໄດ້ເບິ່ງ ແລະ ໄດ້ສຳຜັດຕົວຈິງ. ວິທີການສອນແບບນີ້ຈະສ້າງຄວາມກະຕືລືລົ້ນໃນໝູ່ນັກຮຽນ ເມື່ອເຂົາ

ເຈົ້າໄດ້ສໍາຜັດ ແລະ ຮຽນຮູ້ຈາກສິ່ງແວດລ້ອມຕົວຈິງ ທີ່ຕິດພັນກັບຊີວິດປະຈຳວັນ, ເປັນການກະຕຸ້ນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຈື່ຈໍາໄດ້ໄວ, ໄດ້ດົນ ແລະ ຮູ້ຈັກຄິດຈາກສິ່ງທີ່ຕົນເອງພົບເຫັນ.

9. ວິທີການສອນແບບສາທິດ

ເປັນການສອນທີ່ຄູສາທິດແບບຢ່າງຕົວຈິງໃດໜຶ່ງ ຫຼື ວິທີເຮັດສິ່ງໃດໜຶ່ງຕາມແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ ເພື່ອເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ຮຽນຮັບຮູ້ໄດ້ໄວ ທັງສາມາດປະຕິບັດຕົວຈິງຕາມການແນະນໍາ.

10. ວິທີການສອນແບບກໍລະນີສຶກສາ

ເປັນວິທີການສອນທີ່ຍົກເຫດການ ຫຼື ເຫດການຕົວຈິງທີ່ເກີດຂຶ້ນມາໃຫ້ນັກຮຽນສຶກສາ ໂດຍມຸ້ງເນັ້ນໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ສໍາຜັດດ້ວຍອິນຊີຄື: ຫູໄດ້ຟັງ, ຕາໄດ້ເບິ່ງ, ດັງໄດ້ດົມກິ່ນ, ປາກໄດ້ເວົ້າ ແລະ ມີໄດ້ຈັບບາຍ ເຊັ່ນ: ເລົ່າເຫດການຕົວຈິງ, ນໍາພານັກຮຽນໄປເບິ່ງບ່ອນເກີດເຫດຕົວຈິງ, ເຊີນເອົາຜູ້ປະສົບເຫດການຕົວຈິງມາເລົ່າໃຫ້ນັກຮຽນຟັງ.

ການສອນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບ ລ.ບ.ຕ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ນໍາໃຊ້ກໍລະນີສໍາຜັດຕົວຈິງ ແລະ ໃຊ້ປະກອບບົດສອນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບ ລ.ບ.ຕ. ຕ້ອງໃຊ້ຮູບພາບຂອງຈິງ, ຮູບຈໍາລອງ, ໂປສເຕີ້, ບັດຄໍາຕ່າງໆ, ບົດເລື່ອງສັ້ນ.

ສິ່ງທີ່ຄວນຄໍານຶງ:

- ການນໍາໃຊ້ວິທີການສອນແບບຕ່າງໆ ໃນເວລາປະຕິບັດການສອນຕົວຈິງ ບໍ່ຄວນໃຊ້ພຽງແຕ່ວິທີການສອນແບບໃດໜຶ່ງ ຕ້ອງນໍາໃຊ້ຫຼາຍວິທີການສອນປະສົມປະສານກັນ ຄື: ການສອນບົດຮຽນບົດໜຶ່ງຄູສາມາດນໍາໃຊ້ວິທີການສອນຢ່າງໜ້ອຍ 2-3 ແບບ ເຊັ່ນ: ແບບ ບັນຍາຍ, ແບບສົນທະນາກຸ່ມ ແລະ ແບບຫຼິ້ນເກມ.
- ຄວນນໍາໃຊ້ການສອນແບບດາວ 5 ແຈ ເຊິ່ງປະກອບມີ:
 - (1) ການເຊື່ອມເນື້ອໃນບົດຮຽນເຂົ້າກັບຊີວິດປະຈຳວັນ ແລະ ປະສົບການຂອງນັກຮຽນ
 - (2) ຈັດການສອນໃຫ້ມີກິດຈະກຳທີ່ຫຼາກຫຼາຍ
 - (3) ນໍາໃຊ້ສື່-ອຸປະກອນປະຈັກຕາ
 - (4) ຈັດການສົນທະນາກຸ່ມ
 - (5) ນໍາໃຊ້ຄໍາຖາມ.

ພົວພັນກັບຊີວິດຕົວຈິງ

ຮຽນເປັນກຸ່ມ

ກິດຈະກຳ

ໃຊ້ຄຳຖາມ

ໃຊ້ຮູບພາບ,ອຸປະກອນ

(ລາຍລະອຽດໃນການນຳໃຊ້ຕາວ 5 ແຈ ເຂົ້າໃນການສອນໃຫ້ເບິ່ງໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ທີ 2)

ຂໍ້ແນະນຳ :

ການສອນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃນໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາ ຈະໄດ້ປະຕິບັດຕາມ ຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນການສອນທີ່ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ ໂດຍການຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ແລະ ອົງການເວີລດເອດຢູເຄຊັນ. ຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວໄດ້ນຳໃຊ້ມາຫຼາຍປີແລ້ວ, ແຕ່ຍັງພົບເຫັນ ບັນຫາໃນການຈັດການສອນໃນໂຮງຮຽນ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດການຮຽນ-ການສອນດຳເນີນເປັນປົກ ກະຕິ ແລະ ສຳເລັດຕາມລະດັບຄາດໝາຍ ຈຶ່ງແນະນຳໃຫ້ແຕ່ລະໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- 1) ນຳໃຊ້ຊົ່ວໂມງຂອງຫຼັກສູດທ້ອງຖິ່ນ 20% ເພື່ອຈັດສອນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.
- 2) ໃຫ້ປະຕິບັດການສອນຕາມຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນການສອນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.
- 3) ຄູສາມາດສອນໂດຍສອດແຊກເນື້ອໃນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງເຂົ້າໃນເນື້ອໃນບົດ ສອນຂອງວິຊາຕ່າງໆໃນແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນ ທີ່ມີເນື້ອໃນກ່ຽວພັນກັນ.

ພາກທີ IV

ໂຄງສ້າງຫຼັກສູດເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ສໍາລັບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ

1. ຈຸດປະສົງ

ຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ສໍາລັບຊັ້ນປະຖົມສຶກສາມີຈຸດປະສົງດັ່ງນີ້:

- 1) ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.
- 2) ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນຮູ້ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

2. ໂຄງສ້າງຫຼັກສູດ

ໂຄງສ້າງຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ສໍາລັບນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ ກວມເອົາຄວາມຮູ້ທີ່ເວົ້າເຖິງ: ຄວາມໝາຍ, ທີ່ມາ, ຄວາມອັນຕະລາຍ, ບ່ອນທີ່ຕົກຄ້າງຂອງລະເບີດ, ສາເຫດ, ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕເຊິ່ງແຕ່ລະຂັ້ນຮຽນປະກອບດ້ວຍ 10 ບົດລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຂັ້ນຮຽນ ປ.1

ລ/ດ	ຊື່ບົດສອນ	ຈຸດປະສົງ	ເນື້ອໃນຫຍໍ້	ກິດຈະກຳຫຼັກ
1	ເດັກນ້ອຍສະຫຼາດ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກການຫຼິ້ນລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ	ເມື່ອເຫັນສິ່ງຂອງໃດໜຶ່ງທີ່ຄ້າຍຄືລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ບໍ່ຫຼິ້ນ, ບໍ່ ທັບ, ບໍ່ ມ້າງຢ່າງເດັດຂາດ.	ຟັງການເລົ່າເລື່ອງເດັກນ້ອຍສະຫຼາດ ຖາມ-ຕອບກ່ຽວກັບເນື້ອ ໃນບົດເລື່ອງ. ສົນທະນາຕາມຮູບພາບເຝິກເວົ້າ.
2	ຟັງຄຳສັ່ງສອນ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວ່າເມື່ອພົບເຫັນລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕ້ອງ ແລະ ໃຫ້ໄປບອກຜູ້ໃຫຍ່.	ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຍັງມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເມື່ອພົບເຫັນຢ່າແຕະຕ້ອງໃຫ້ບອກຜູ້ໃຫຍ່.	ສົນທະນາຕາມຮູບພາບໃນບົດເລື່ອງ“ລະວັງລະເບີດ”. ເຝິກຫັດເວົ້າ, ທ່ອງຂຶ້ນໃຈຄຳສັ່ງສອນ.
3	ຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອລະວັງລະເບີດ.	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວ່າເວລາຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຕ້ອງລະວັງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.	ເວລາຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຕ້ອງລະວັງຄວາມອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ບໍ່ຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອ ຊະຊາຍ.	ສົນທະນາຕາມຮູບພາບຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອ. ຖາມ-ຕອບ.

4	ຄົນບາດເຈັບຈາກລະເບີດ.	ນັກຮຽນບອກໄດ້ ການແຕະຕ້ອງບິມບີ ເປັນອັນຕະລາຍເຖິງບາດເຈັບ ແລະ ຕາຍ.	ການແຕະຕ້ອງ, ຈັບບາຍ, ເຄື່ອນຍ້າຍ, ຫຼິ້ນ, ຫັບ, ຂຸດດິນສັບຖືກລະເບີດເປັນຕົ້ນເຫດເຮັດໃຫ້ຄົນບາດເຈັບ, ແຂນກຸດ, ຂາຂາດ, ຕາບອດ, ຫູໜວກ ຫຼື ເສຍຊີວິດ.	ສິນທະນາຕາມຮູບພາບອະນາໄມເດີນບ້ານ. ຮຽນຮ້ອງເພງ “ຈິດຈໍາ”
5	ການຫາປາ	ນັກຮຽນບອກວິທີຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດ.	ຢູ່ໃນດິນຍັງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ. ດັ່ງນັ້ນ, ການໄປຊອກຫາກິນຕາມປ່າດົງ, ທົ່ງນໍ້າ, ຫ້ວຍນໍ້າ, ພູຜາ, ທົ່ງຫຍ້າ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ ຄວນລະມັດລະວັງ.	ຟັງການເລົ່າເລື່ອງລະວັງລະເບີດ ສິນທະນາກ່ຽວກັບບິດເລື່ອງ ເຝິກການເວົ້າ.
6	ບ່ອນມີລະເບີດ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວ່າ ລະເບີດຍັງມີຢູ່ທຸກບ່ອນໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍ	ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແມ່ນສິ່ງອັນຕະລາຍມີຢູ່ໜ້າດິນ, ພື້ນດິນ, ຫ້ວຍນໍ້າ, ພູຜາປ່າດົງ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນການຊອກຢູ່ຫາກິນດໍາລົງຊີວິດຄວນມີສະຕິລະວັງຕົວ.	ສິນທະນາຕາມຮູບພາບທີ່ນໍາໃຊ້ໃນກິດຈະກຳ. ຮ້ອງເພງ “ອັນຕະລາຍ” ປະກອບທ່າທິ.
7	ຈັບລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວ່າ ການແຕະຕ້ອງ, ຈັບບາຍລະເບີດເປັນສິ່ງອັນຕະລາຍມັນຈະແຕກໄດ້ທຸກເວລາ.	ເມື່ອພົບເຫັນລະເບີດຢ່າແຕະຕ້ອງ, ຢ່າຈັບຫຼິ້ນ ມັນຈະແຕກໄດ້ທຸກເວລາ.	ສິນທະນາຕາມຮູບພາບທີ່ນໍາໃຊ້ໃນກິດຈະກຳ.
8	ການຖາງຫຍ້າ	ນັກຮຽນບອກວິທີຖາງຫຍ້າທີ່ມີຄວາມປອດໄພ	ລະເບີດມີຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເວລາຖາງຫຍ້າຕ້ອງຕັດສູງຫ່າງຈາກໜ້າດິນປະມານ 20 ຊັງຕີແມັດ.	ສິນທະນາຕາມຮູບພາບ, ອຸປະກອນຈໍາລອງສໍາລັບຖາງຫຍ້າ. ສາທິດການຖາງຫຍ້າ

9	ອະນາໄມ ເດີນບ້ານ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ ວ່າການດັງໄຟຕ້ອງ ລະວັງຄວາມ ອັນຕະລາຍຈາກ ລະເບີດ.	ເວລາອະນາໄມເດີນບ້ານ ບໍ່ຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຊະ ຊາຍ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃກ້ ກອງໄຟ ເພາະວ່າຢູ່ພື້ນດິນອາດມີ ລະເບີດ.	- ຟັງເລົ່າເລື່ອງອະນາໄມ ເດີນບ້ານ. - ສິນທະນາເນື້ອໃນຂອງ ບົດເລື່ອງ.
10	ລັກສະນະ ແລະ ທີ່ມາ ຂອງລະ ເບີດ.	ນັກຮຽນບອກໄດ້ ປະເພດ, ຊະນິດ, ຮູບ ຮ່າງ, ສີ, ທີ່ມາ, ຂະ ໜາດ ແລະ ບ່ອນຢູ່ ຂອງລະເບີດບໍ່ທັນ ແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.	ລະເບີດມີຫຼາຍປະ ເພດ, ຫຼາຍຊະນິດ, ຫຼາຍສີ, ມີ ຫຼາຍຮູບຮ່າງ, ຫຼາຍຂະ ໜາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມາຈາກການຖິ້ມ ລະເບີດຂອງເຮືອບິນສູ່ ຮົບ, ການສູ້ຮົບທາງໜ້າ ດິນໃນສະໄໝສົງ ຄາມ.	ສິນທະນາກ່ຽວກັບລັກ ສະນະ ແລະ ທີ່ມາຂອງ ລະເບີດ.

ຂັ້ນຮຽນ ປ.2

ລ/ດ	ຊື່ຫົວບົດ	ຈຸດປະສົງ	ເນື້ອໃນຫຍໍ້	ກິດຈະກຳ
1.	ຊຸດດິນລະ ວັງລະເບີດ	ນັກຮຽນສາມາດ ບອກໄດ້ໃນເວລາຊຸດ ດິນທຸກໆຄັ້ງຕ້ອງລະ ວັງລະເບີດ	ລະເບີດມີຫຼາຍປະເພດທີ່ ມີຮູບຮ່າງແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນ ສະນັ້ນເວລາຊຸດດິນຕ້ອງ ລະວັງເພາະວ່າລະເບີດ ທຸກໆປະເພດລ້ວນແຕ່ ເປັນອັນຕະລາຍ	- ສິນທະນາຕາມຮູບພາບ ບອກຊື່ປະເພດລະເບີດ ເຝິກຫັດຕື່ມຄຳສັບ
2.	ດັງໄຟຕ້ອງ ລະວັງລະ ເບີດ	ນັກຮຽນສາມາດ ບອກໄດ້ວິທີຫຼີກເວັ້ນ ຄວາມອັນຕະລາຍທີ່ ຈະເກີດຂຶ້ນໃນເວລາ ດັງໄຟ.	ລະເບີດເຖິງມັນຈະເກົ້າ, ເຂົ້າຂີ້ ໝ້ຽງ ແລະ ຝັງຢູ່ ໃຕ້ດິນດິນປານໃດກໍຕາມ ເມື່ອຖືກໄຟເຜົາຮ້ອນມັນ ຈະແຕກຂຶ້ນທັນທີ. ດັ່ງ ນັ້ນ, ກ່ອນຈະດັງໄຟຕ້ອງ ລະມັດລະວັງ	- ສິນທະນາຕາມໂປສເຕີ້ “ທຸກການກະທຳເຊັ່ນນີ້ຈິ່ງ ລະວັງລະເບີດ” - ເຮັດບົດເຝິກຫັດດ້ວຍ ການໃຊ້ບົດທົດສອບ ນ້ອຍ.
3.	ສອງສ່ຽວ ໄປໃສ່ເບັດ	ນັກຮຽນສາມາດ ບອກໄດ້ວ່າ: ລະເບີດ	ລະເບີດເປັນສິ່ງທີ່ອັນຕະ ລາຍຖ້າພົບເຫັນລະເບີດ	- ອ່ານບົດເລື່ອງ: “ສອງສ່ຽວ ໄປໃສ່ເບັດ”

		ເປັນສິ່ງທີ່ອັນ ຕະລາຍ ຖ້າພົບເຫັນລະເບີດບໍ່ ແຕະຕ້ອງ, ບໍ່ຈັບບາຍ ບໍ່ທັບມ້າງ, ຕ້ອງໄປ ບອກຜູ້ໃຫຍ່	ບໍ່ແຕະ ຕ້ອງ, ບໍ່ຈັບບາຍ, ບໍ່ທັບມ້າງ, ຕ້ອງໄປບອກ ຜູ້ໃຫຍ່	ຫຼິ້ນເກມແຂ່ງຂັນຕໍ່ບັດຄໍາ ຖາມ. ບົດເຝິກຫັດ
4.	ບໍ່ລະວັງລະ ເບີດເກີດ ອັນຕະລາຍ	ນັກຮຽນສາມາດ ບອກຄວາມອັນຕະ ລາຍທີ່ເກີດຈາກການ ຂາດສະ ຕິບໍ່ລະວັງລະ ເບີດໃນເວລາຊຸດດິນ.	ການບໍ່ລະວັງລະເບີດໃນ ເວລາຊຸດດິນເປັນສາເຫດ ຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ເກີດ ອຸປະຕິເຫດ.	ອ່ານບົດເລື່ອງ: “ພໍ່ນາກັບ ລະເບີດ” ເຮັດບົດເຝິກຫັດ
5.	ເຫັນ ລະເບີດ ໄປບອກຜູ້ ໃຫຍ່	ນັກຮຽນສາມາດບອກ ໄດ້ວ່າ:ເວລາພົບເຫັນ ລະເບີດຕ້ອງໄປບອກ ຜູ້ໃຫຍ່	ລະເບີດມີຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນ ເວລາໄປໃສມາໃສຕ້ອງໄດ້ ລະ ວັງ, ເມື່ອພົບເຫັນລະ ເບີດບໍ່ຈັບບາຍຕ້ອງໄປ ບອກຜູ້ໃຫຍ່.	ສົນທະນາຮູບພາບໃນໜ້າ ປົກ “ປຶ້ມເລື່ອງປະກອບ ພາບຊັ້ນປະຖົມປີທີ 2” ຖາມ-ຕອບ
6.	ຢ່າຫຼິ້ນລະ ເບີດ	ນັກຮຽນສາມາດບອກ ໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍ ຈາກການຈັບບາຍລະ ເບີດໃຫ້ໝູ່ເພື່ອນ, ອ້າຍ, ເອື້ອຍ,ນ້ອງ ແລະ ພໍ່ແມ່	ລະເບີດທຸກຊະນິດລ້ວນ ແຕ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ຫາກໃຜຈັບບາຍມັນຈະ ແຕກເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາ ບາດເຈັບ ຫຼື ຕາຍ	ຫຼິ້ນເກມ:ສຽງຮ້ອງຂອງ ສັດ ສົນທະນາຖາມ-ຕອບ
7.	ສິນຄ້າອັນ ຕະລາຍ	ນັກຮຽນສາມາດ ບອກໄດ້ຄວາມອັນຕະ ລາຍຈາກການນໍາຊິ້ນ ສ່ວນຂອງລະເບີດໄປ ຂາຍ	ທຸກໆຊິ້ນສ່ວນຂອງລະ ເບີດທີ່ແຕກແລ້ວ ຫຼື ບໍ່ ທັນແຕກລ້ວນແຕ່ເປັນ ອັນຕະລາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ບໍ່ ຄວນຊອກເອົາຊິ້ນ ສ່ວນ ລະເບີດໄປຂາຍ	ຫຼິ້ນເກມ: ຕໍ່ບັດຄໍາ ເຮັດບົດເຝິກຫັດ
8.	ໃຊ້ຊວ້ານ ຈະປອດ ໄພກວ່າ	ນັກຮຽນສາມາດ ບອກການນໍາໃຊ້ ເຄື່ອງມືອອກແຮງງານ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ບໍ່ ຖືກຕ້ອງ ໄດ້	ລະເບີດມີຢູ່ເທິງໜ້າດິນ ແລະ ຝັງຢູ່ໃຕ້ດິນ. ດັ່ງນັ້ນ ທຸກຄັ້ງ ທີ່ອອກແຮງງານ ຊຸດດິນຕ້ອງ ໃຊ້ຊວ້ານ.	ແຕ້ມຮູບ ເລົ່າບົດເລື່ອງ: “ໄປຊຸດ ກົບ”ແລະສົນທະນາຖາມ- ຕອບ ບົດເຝິກຫັດ

9.	ທີ່ມາຂອງລະເບີດ	ນັກຮຽນສາມາດບອກໄດ້ທີ່ມາຂອງລະເບີດ	ລ.ບ.ຕ ມາຈາກການຖິ້ມລະເບີດຂອງຍົນສູ້ຮົບທາງອາກາດ ແລະການສູ້ຮົບທາງໜ້າດິນ.	ຄົ້ນຄ້ວາກຸ່ມ ຖາມ-ຕອບ ບົດເຝິກຫັດ
10.	ປ້ອງກັນໄວ້ດີກວ່າ	ນັກຮຽນສາມາດບອກໄດ້ວິທີຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດ	ພວກເຮົາຄວນມີສະຕິລະວັງຕົວເພື່ອຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດເຊັ່ນ: ບໍ່ຕ້ອງເຂົ້າໃກ້, ບໍ່ຈັບບາຍ ບໍ່ແຕະຕ້ອງ, ບໍ່ທັບມ້າງ, ບໍ່ແກ່ວງກ້ອນຫີນໃສ່ແລະ ບໍ່ຍິງກະທູນໃສ່ລະເບີດ.	ສົນທະນາຕາມຮູບລະເບີດທີ່ຄູແຕ້ມມາ ເຮັດບົດເຝິກຫັດ

ຂັ້ນຮຽນ ປ.3

ລ/ດ	ຊື່ຫົວບົດ	ຈຸດປະສົງ	ເນື້ອໃນຫຍໍ້	ກິດຈະກຳຫຼັກ
1	ຢ່າລອງ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກການຈັບບາຍລະເບີດ	ອຸປະຕິເຫດເກີດຂຶ້ນຈາກການຈັບຫຼິ້ນລະເບີດ.	ເລົ່າເລື່ອງ: ຊວນກັນຫຼິ້ນໝາກເຫຼັກ ຕັ້ງຄຳຖາມ ຂີດເສັ້ນຕໍ່ປະໂຫຍກ
2	ອະນາໄມເດີ່ນບ້ານ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວ່າເວລາອະນາໄມເດີ່ນບ້ານ ຄວນລະວັງລະເບີດ.	- ຢູ່ພື້ນດິນຂອງເດີ່ນບ້ານຍັງມີລະເບີດ. - ອະນາໄມເດີ່ນບ້ານຄວນລະວັງລະເບີດ.	ຫຼິ້ນເກມຕໍ່ຮູບແລະຕໍ່ຄຳເວົ້າ ອະທິບາຍຄວາມໝາຍຂອງຮູບ ແລະ ຄຳເວົ້າ. ຕື່ມຄຳເວົ້າໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ
3	ຕັດໄມ້ ແລະ ຕັດພືນ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ເວລາຕັດໄມ້ ແລະ ຕັດພືນຢູ່ໃນປ່າຕ້ອງລະວັງລະເບີດ	- ເວລາໄປຕັດໄມ້ ແລະ ຕັດພືນລະວັງລະເບີດ - ເຫັນລະເບີດຕ້ອງໄປບອກຜູ້ໃຫຍ່.	ຫຼິ້ນເກມໂຍນກໍ່ເຈ້ຍ ຕື່ມຄຳເວົ້າໃສ່ບ່ອນຫວ່າງຂອງປະໂຫຍກ
4	ໄປເກັບບອນ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ການເຂົ້າໃກ້ ແລະ ການຈັບລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍ.	- ເວລາໄປເກັບຜັກລະວັງລະເບີດ - ເຂົ້າໃກ້ລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍ.	ເລົ່າເລື່ອງ: ໄປເກັບບອນ ຕັ້ງຄຳຖາມ ຂີດຕໍ່ຄຳເວົ້າໃສ່ຮູບ
5	ຕັກເຕືອນ	ນັກຮຽນບອກໝູ່ຄູ່ບໍ່	- ເຫັນລະເບີດຕ້ອງ ບອກ	ອ່ານບົດເລື່ອງ

		ໃຫ້ເຂົ້າໄປໃກ້ ແລະ ຈັບບາຍລະເບີດ	ຜູ້ໃຫຍ່ - ບໍ່ເຂົ້າໄປໃກ້ ແລະ ຈັບບາຍ ເພາະວ່າລະເບີດແຕກໄດ້ທຸກເວລາ	- ສິນທະນາຖາມຕອບ
6	ລະເບີດບໍ່ແມ່ນຂອງຫຼິ້ນ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວິທີຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດ	ລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ, ຊັບສິນ, ເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາບາດເຈັບ, ພິການ ແລະ ເສຍຊີວິດ	- ສະແດງບົດບາດສົມມຸດໃນເວລາຖືກລະເບີດແຕກໃສ່. - ຂຽນຊື່ລະເບີດຕິດໃສ່ຮູບລະເບີດ.
7	ການຫາປາ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ການຫາປາດ້ວຍລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍ	ນຳໃຊ້ລະເບີດເຂົ້າໃນການຫາປາເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ບໍ່ຄວນຈັບບາຍ	ສິນທະນາຖາມ-ຕອບ
8	ພໍ່ນາກັບລະເບີດ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກການທັບມ້າງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ	ລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ.	- ເລົ່າເລື່ອງຊີວິດຍັງມີຄຳຢ່າໄປໃກ້ລະເບີດ. - ຕັ້ງຄຳຖາມ, ສິນທະນາ. - ຂີດປະໂຫຍກໃສ່ຄຳເວົ້າຮູບພາບ.
9	ໄປໂຮງຮຽນ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ເວລາພົບເຫັນລະເບີດຢູ່ຕາມແຄມທາງບໍ່ຕ້ອງເຂົ້າໄປໃກ້ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງຈັບບາຍ	- ຢູ່ປ່າແຄມທາງຍັງມີລະເບີດ - ເວລາເຫັນລະເບີດບໍ່ຕ້ອງເຂົ້າໄປໃກ້, ບໍ່ຕ້ອງຈັບບາຍ.	- ຫຼິ້ນເກມ: ເກມຢ່າງຫຼີກລະເບີດ - ຕັ້ງຄຳຖາມແລະສິນທະນາ - ຕື່ມຄຳເວົ້າໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ
10	ຫົວລູກປົນໃຫຍ່ ແລະ ບົມທຳລາຍ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ວ່າຫົວລູກປົນ ແລະ ບົມໃຫຍ່ເປັນອັນຕະລາຍ.	ຫົວລູກປົນໃຫຍ່, ບົມໃຫຍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ຍັງຕົກຄ້າງຈາກສະໄໝສົງຄາມ ມີຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕາມໜ້າດິນ ແລະ ພື້ນດິນເຊິ່ງເປັນ ອັນຕະລາຍ ຕໍ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນ	- ຕັ້ງຄຳຖາມສິນທະນາຕາມຮູບພາບປະເພດຂອງລະເບີດ. - ຂີດຕໍ່ຄຳເວົ້າໃສ່ຮູບພາບ. - ຕື່ມຄຳເວົ້າໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ

ຂັ້ນຮຽນ ປ.4

ລ/ດ	ຊື່ຫົວບົດ	ຈຸດປະສົງ	ເນື້ອໃນຫຍໍ້	ກິດຈະກຳ
01	ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ເຖິງຄວາມອັນຕະລາຍຈາກການທັບມ້າງລະເບີດ	ລະເບີດທີ່ຕົກຄ້າງເຖິງວ່າຈະຢູ່ໃນສະພາບໃດກໍຕາມ, ຖ້າຄົນເຮົາ ໄປແຕະຕ້ອງ, ຈັບບາຍ, ເຄື່ອນຍ້າຍ, ທັບມ້າງແລະ ອື່ນໆ ມັນຈະແຕກໄດ້ທຸກເວລາພາໃຫ້ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດໄດ້	ສິນທະນາ, ເລົ່າເລື່ອງ, ຄິດໄລ່ເລກ
02	ຫຼີກເວັ້ນຈາກເຄາະຮ້າຍ	ນັກຮຽນບອກສາ ເຫດທີ່ພາໃຫ້ເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດໄດ້.	ຕ້ອງລະມັດລະວັງທີ່ສຸດໃນເວລາອອກແຮງງານເປັນຕົ້ນແມ່ນການຂຸດດິນ, ຖາງຫຍ້າ, ຄວນໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະສົມ	ແຕ້ມຮູບ, ຫຼິ້ນເກມ
03	ສິ່ງທີ່ບໍ່ຄາດຄິດ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ການກະທຳທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກລະເບີດ	ລະເບີດມີຫຼາຍຮູບຮ່າງແລະ ຫຼາຍຊະນິດແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງພວກເຮົາບໍ່ສາມາດຈຳແນກໄດ້ວ່າແມ່ນລະເບີດ ຫຼື ບໍ່. ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າເຫັນວັດຖຸສິ່ງ ໜຶ່ງມີຮູບຮ່າງຄ້າຍຄືກັບລະເບີດກໍບໍ່ຄວນໄປແຕະຕ້ອງ, ຕ້ອງໄປບອກຜູ້ໃຫຍ່.	ຫຼິ້ນເກມ ເລົ່າເລື່ອງ ສິນທະນາ, ຮ້ອງເພງ
04	ການດັງໄຟ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ອຸປະຕິເຫດເກີດຂຶ້ນຈາກ ການດັງໄຟຊະຊາຍ	ການດັງໄຟຊະຊາຍຈະພາໃຫ້ເກີດອຸປະຕິເຫດ ຍ້ອນຢູ່ພື້ນດິນຍັງມີລະເບີດ. ດັ່ງນັ້ນ, ກ່ອນດັງໄຟຄວນຄຸນດິນໃຫ້ສູງຈາກໜ້າ ດິນປະມານ 20 ຊັງຕີແມັດ.	ຫຼິ້ນເກມ, ສິນທະນາ

05	ຂຸດກະປູ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍເກີດຈາກການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືຂຸດດິນທີ່ບໍ່ປອດໄພ	ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ບໍ່ເໝາະສົມເຂົ້າໃນການ ຂຸດດິນມັນກໍເປັນສາ ເຫດໜຶ່ງທີ່ພາໃຫ້ເກີດ ອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດ	ຫຼິ້ນເກມ, ແຕ້ມຮູບ
06	ຊ່າງຕີເຫຼັກ	ນັກຮຽນອະທິບາຍໃຫ້ໝູ່ຄູ່ ແລະ ພໍ່ແມ່ຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຈາກການທັບມ້າງລະເບີດ	ເຫຼັກເສດຈາກລະເບີດຍັງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດ, ບໍ່ຄວນນໍາເອົາມາດັດແປງເປັນເຄື່ອງມືໃຊ້ສອຍໃນຄອບຄົວ.	ເລົ່າເລື່ອງ, ແຕ່ງເລື່ອງ
07	ຖາງຫຍ້າ	ນັກຮຽນບອກວິທີການນໍາ ໃຊ້ເຄື່ອງມືຖາງ ຫຍ້າທີ່ປອດໄພ	ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ວິທີປະຕິບັດທີ່ດີຈະມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດ ເຊັ່ນ: ຖາງຫຍ້າໃຫ້ສູງຈາກໜ້າດິນປະມານ 20 ຊັງຕີແມັດຂຶ້ນໄປ	ແຕ້ມຮູບ, ສິນທະນາ
08	ໄປເອົາຟິນ	ນັກຮຽນສາມາດອະທິບາຍໃຫ້ໝູ່ຄູ່ຟັງໄດ້ກ່ຽວກັບການກະທໍາທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດ	ລະເບີດສາມາດແຕກໄດ້ທຸກເວລາຖ້າມັນຖືກກະທົບຈາກພາຍນອກ. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຮົາບໍ່ຄວນຈັບບາຍ, ຍິງກະຖຸນໃສ່, ທັບມ້າງ ແລະ ສຸມໄຟໃສ່	ຫຼິ້ນເກມ ສິນທະນາ
09	ຊິ້ນສ່ວນລະເບີດ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ບ່ອນຢູ່ຂອງລະເບີດ ແລະ ຊິ້ນສ່ວນຂອງມັນ	ລະເບີດ ແລະ ຊິ້ນສ່ວນຂອງມັນນອກຈາກຈະມີຢູ່ຕາມຂຸມຄອງ ຫຼື ຄ້າຍທະຫານເກົ່າແລ້ວ, ມັນຍັງມີຢູ່ຕາມຫ້ວຍຮ່ອງ, ໜອງບຶງ, ພູຜາປ່າດົງ	ຫຼິ້ນເກມ ສິນທະນາ
10	ເສດສິງຄາມ	ນັກຮຽນບອກໄດ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງ ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກ	ເຖິງວ່າສິງຄາມໄດ້ສິ້ນສຸດລົງແລ້ວກໍກໍຕາມ ແຕ່ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກສິງຄາມຍັງ	ສິນທະນາ, ຫຼິ້ນເກມ

		ສິ່ງຄາມ ແລະວິທີຫຼີກ ເວັ້ນຄວາມ ອັນຕະລາຍ ຈາກລະເບີດ	ມີຢູ່ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເຊັ່ນ: ລະເບີດຊະນິດຕ່າງໆ ແລະ ຊັ້ນສ່ວນຂອງມັນ. ຖ້າພວກເຮົາພົບເຫັນລະ ເບີດບໍ່ຄວນແຕະ ຕ້ອງ, ບໍ່ ທັບມ້າງ, ບໍ່ເຄື່ອນຍ້າຍ, ໃຫ້ບອກຜູ້ໃຫຍ່.	
--	--	--	--	--

ຂັ້ນຮຽນ ປ.5

ລ/ດ	ຊື່ຫົວບົດ	ຈຸດປະສົງ	ເນື້ອໃນ	ກິດຈະກຳ
1	ເຫຼັກລະ ເບີດ	ນັກຮຽນສາມາດບອກ ໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍ ຈາກການທັບມ້າງລະ ເບີດ.	ການທັບມ້າງລະເບີດ ສາມາດເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາ ບາດເຈັບ ຫຼື ເສຍຊີວິດ.	- ສິນທະນາຖາມ-ຕອບ - ແຕ້ມຮູບຕາມຫົວ ເລື່ອງ - ເລົ່າເລື່ອງ: ໜ້າເວດ ທະນາ - ເຝິກທັກສະ (ແປຄຳ ສັບ)
2	ຊີວິດຈະ ປອດໄພ ກວ່າ	ນັກຮຽນສາມາດບອກ ໄດ້ການຫຼີກລ້ຽງໄພຈາກ ອັນຕະລາຍຈາກລະ ເບີດ.	ເວລາໄປພົບລະເບີດ ຫຼື ສິ່ງ ເສດເຫຼືອຕ່າງໆ ທີ່ ຕົກຄ້າງຢູ່ໜ້າດິນ ຫຼື ພື້ນ ດິນຄວນລະມັດ ລະວັງ ອັນຕະລາຍ.	- ຄົ້ນຄ້ວາເປັນກຸ່ມ - ເລົ່າເລື່ອງ: ໄປຊຸດໜໍ່ ລັນ
3	ສິ່ງທີ່ຄວນ ລະວັງ	ນັກຮຽນສາມາດບອກ ໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍ ຈາກການຈັບວັດຖຸທີ່ສິ່ງ ໄສວ່າແມ່ນຊັ້ນສ່ວນລະ ເບີດ.	ລະເບີດມີຫຼາຍຮູບຮ່າງ, ສີສັນ, ຂະໜາດ, ປະ ເພດ ແລະ ນ້ຳໜັກແຕກ ຕ່າງກັນ.ລະເບີດດັ່ງກ່າວ ລ້ວນແຕ່ມີຄວາມອັນຕະ ລາຍ. ເມື່ອພົບເຫັນວັດ ຖຸທີ່ສິ່ງໄສວ່າແມ່ນລະ ເບີດບໍ່ຄວນຈັບບາຍ ຫຼື ບໍ່ຄວນແຕະຕ້ອງເດັດ ຂາດ. ຖ້າຈັບບາຍ ຫຼື	- ເລົ່າເລື່ອງ: ໄປລ້ຽງ ຄວາຍ - ສິນທະນາຖາມ- ຕອບ - ແກ້ບົດເຝິກຫັດ

			ເຄື່ອນຍ້າຍ ລະເບີດອາດແຕກໄດ້ທຸກເວລາ.	
4	ດັງໄຟ	ນັກຮຽນສາມາດອະທິບາຍໄດ້ກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍຂອງການດັງໄຟຊະຊາຍ.	ການດັງໄຟຊະຊາຍ ບໍ່ພຽງແຕ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການທຳລາຍທຳມະຊາດເທົ່ານັ້ນ, ມັນຍັງຈະພາໃຫ້ເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດນຳອີກ.	ສິນທະນາ ຖາມ-ຕອບ ແຕ່ງເລື່ອງສິ້ນຕາມຫົວຂໍ້
5	ຮູ້ໄວ້ໄດ້ປະໂຫຍດໃນການອອກແຮງງານ	ນັກຮຽນສາມາດອະທິບາຍໄດ້ກ່ຽວກັບການໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ບໍ່ເໝາະສົມເພື່ອຂຸດດິນ ແລະ ວິທີຖາງຫຍ້າທີ່ປອດໄພຈາກລບຕ.	ການໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ແລະ ເໝາະສົມ ເພື່ອຂຸດດິນ ແລະ ວິທີການຖາງຫຍ້າທີ່ປອດໄພຈາກ ລບຕ	ອ່ານເລື່ອງສິ້ນທີ່ນັກຮຽນແຕ່ງ ສິນທະນາຖາມ-ຕອບ
6	ຢ່າແຕະຕ້ອງວັດຖຸເສດເຫຼືອຈາກສິງຄາມ	ນັກຮຽນສາມາດບອກໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍຂອງການນຳເອົາວັດຖຸເສດເຫຼືອຈາກສິງຄາມມາຮັບໃຊ້ໃນຄອບຄົວ ແລະ ນຳໄປຂາຍ.	ການນຳໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກລະເບີດມາຜະລິດເປັນເຄື່ອງໃຊ້ພາຍໃນຄອບຄົວ ແລະ ນຳໄປຂາຍເປັນສາເຫດໜຶ່ງຂອງອຸປະຕິເຫດ.	ສິນທະນາ ຖາມ-ຕອບ ແປຄວາມໝາຍຂອງຄຳສັບ ເລົ່າເລື່ອງ: ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກສິງຄາມ
7	ລະເບີບໍ່ທັນແຕກທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມ	ນັກຮຽນສາມາດບອກໄດ້ຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ	ລະເບີດທຸກຊະນິດບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດຂອງຄົນເຮົາ ແຕ່ມັນຍັງມີຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມນຳອີກ.	ແຕ້ມຮູບຕາມຫົວເລື່ອງ ສິ້ນທະນາ, ຖາມ-ຕອບ ຄົ້ນຄ້ວາເປັນກຸ່ມ
8	ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (ລບຕ) ທຳລາຍ	ນັກຮຽນສາມາດບອກໄດ້ ຜົນສະທ້ອນຂອງລະເບີດຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນ.	ເຖິງວ່າສິງຄາມຈະສິ້ນສຸດຫຼາຍປີແລ້ວກໍ ຕາມ, ແຕ່ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຊິ້ນສ່ວນຂອງມັນທີ່	ແບ່ງກຸ່ມ ໂຕ້ວາທິ ລະເບີດແຕກຢູ່ໃນນ້ຳ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ຫຼາຍກ່ວາລະເບີດແຕ່ກ

	ຊີວິດແລະສິ່ງແວດລ້ອມ		ຕົກ ຄ້າງຍັງສືບຕໍ່ເປັນໄພອັນຕະລາຍ ແລະ ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງພວກເຮົາ.	ຢູ່ໃນປ່າ
9	ການເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລະເບີດບໍ່ແຕກ	ນັກຮຽນສາມາດອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນຮູ້ບ່ອນຢູ່, ຄວາມອັນຕະລາຍ, ສາເຫດ ແລະ ວິທີຫຼີກເວັ້ນຈາກອຸປະຕິເຫດ.	ການອະທິບາຍກ່ຽວກັບບ່ອນຢູ່, ຄວາມອັນຕະລາຍ, ສາເຫດ ແລະ ວິທີຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກລບຕ.	- ສະເໜີຮູບແຕ້ມບົມບີ ແລະ ປະໂຫຍກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ - ຄົ້ນຄ້ວາເປັນກຸ່ມ - ສົນທະນາຖາມ-ຕອບ
10	ຄຸນຄ່າຊີວິດ	ນັກຮຽນສາມາດອະທິບາຍໄດ້ຄຸນຄ່າຂອງຊີວິດ, ວິທີປ້ອງກັນ ແລະ ພຶດຕິກຳສ່ຽງຕໍ່ອຸປະຕິເຫດຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (ລບຕ).	ຊີວິດເປັນສິ່ງທີ່ປະເສີດກວ່າສິ່ງໃດໜຶ່ງ ຊີວິດຈະຍິນຍົງຖ້າເຮົາປົກປ້ອງໃຫ້ດີ ເຊັ່ນ: ບໍ່ຫົດລອງສິ່ງຕ້ອງຫ້າມ, ບໍ່ແຕະຕ້ອງສິ່ງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ	-ສົນທະນາຖາມ-ຕອບ -ເລົ່າເລື່ອງ: ຕັດໄມ້ຮົ່ວ

3. ວິທີສອນແຕ່ລະບົດຂອງຂັ້ນຮຽນ ປ.1-ປ.5

1) ວິທີສອນຂັ້ນຮຽນ ປ.1-ປ.2

ອີງໃສ່ຄວາມສາມາດໃນການຮັບຮູ້ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງນັກຮຽນ ຂັ້ນຮຽນ ປ1-ປ2 ເຫັນວ່ານັກຮຽນຍັງບໍ່ທັນສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາລາວໄດ້ຢ່າງຄ່ອງແຄ້ວ ແລະ ຖືກຕ້ອງ. ດັ່ງນັ້ນ, ການສອນນັກຮຽນໃນຂັ້ນນີ້ຈຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ຮູບ ພາບຊ່ວຍໃນການສອນເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ໂດຍນຳໃຊ້ຫຼັກການສອນແບບດາວ 5 ແຈ ແລະ ການປະຕິບັດກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນເອີ້ນນັກຮຽນເປັນໃຈກາງ.

2) ວິທີສອນຂັ້ນຮຽນ ປ.3-ປ.5

ສຳລັບນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ປ3, ປ4,ປ5 ສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາລາວເປັນປະໂຫຍກໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ການສອນນັກຮຽນໃນບັນດາຂັ້ນນີ້ຈຶ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ຮູບພາບ ແລະ ວິທີການອື່ນໆຊ່ວຍໃນການສອນ ໂດຍນຳໃຊ້ຫຼັກການສອນແບບດາວ 5 ແຈ ແລະ ການປະຕິບັດກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນໃຫ້ນັກຮຽນມີສ່ວນຮ່ວມ.

4. ສື່ການຮຽນ-ການສອນ

- 1) ປຶ້ມຫຼັກສູດ ແລະ ແຜນສອນຕົວຢ່າງ
- 2) ປຶ້ມເລື່ອງປະກອບພາບ
- 3) ປຶ້ມເພງ
- 4) ປຶ້ມຄູ່ມື

5) ໂປສເຕີ້

5. ການວັດ ແລະ ປະເມີນຜົນ:

ການປະເມີນຜົນການຮຽນ-ການສອນກ່ຽວກັບຄວາມອັນຕະລາຍ ແລະ ການປ້ອງກັນໄພອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

1) ປະເມີນຜົນກ່ອນການຮຽນ:

ແມ່ນການປະເມີນຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (ໃຊ້ແບບຟອມ, ການສັງເກດ, ການສຳພາດ ເພື່ອປະເມີນ).

2) ປະເມີນຜົນໄລຍະເວລາຮຽນ:

ແມ່ນການປະເມີນຄວາມຮູ້-ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງນັກຮຽນແລະປັບປຸງການສອນຂອງຄູ.

3) ປະເມີນຜົນຫຼັງການຮຽນ:

ແມ່ນການປະເມີນຄວາມຮູ້-ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງນັກຮຽນຫຼັງຈາກຮຽນແລ້ວ. ການດຳເນີນການຄວນເອົາໃຈໃສ່ 2 ດ້ານຄື:

ກ. ດ້ານຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ວິທີຫຼີກເວັ້ນຈາກ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

ຂ. ດ້ານພຶດຕິກຳແມ່ນສັງເກດເຫັນໄດ້ຈາກພຶດຕິກຳຂອງນັກຮຽນເຊິ່ງຄູສາມາດປະເມີນພຶດຕິກຳຈາກການສະແດງອອກຂອງນັກຮຽນຕໍ່ກັບລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນໄພອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

6. ວິທີ ເຄື່ອງມືໃນການວັດແລະປະເມີນຜົນ

1) ວິທີການ:

ສຳລັບນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ໑-໒ ບໍ່ສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາລາວເປັນຄຳ ແລະ ເປັນປະໂຫຍກ ສັ້ນໆໄດ້, ການວັດ ແລະ ປະເມີນຜົນທີ່ເໝາະສົມແມ່ນ:

1) ໃຊ້ການສຳພາດນັກຮຽນແຕ່ລະຄົນ

2) ໃຫ້ນັກຮຽນສັງເກດຮູບແລ້ວຕອບ

ສຳລັບນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ໓, ໔, ໕ ສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນພາສາລາວເປັນປະໂຫຍກໄດ້, ການວັດ ແລະ ປະເມີນຜົນສາມາດນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຕ່າງໆທຸກຢ່າງໄດ້.

2) ເຄື່ອງມື: ແບບສອບຖາມ, ຮູບພາບ, ແບບສຳພາດ

7. ຕາຕະລາງ ແລະ ເວລາຮຽນ ສໍາລັບຂັ້ນຮຽນ ປ.1 - ປ.5

1) ຂັ້ນຮຽນ ປ.1

ບົດທີ	ເນື້ອໃນ	ຊົ່ວໂມງ	ອາທິດທີ	ເດືອນ
ປະເມີນກ່ອນການຮຽນ			1	ຕຸລາ
1	ເດັກນ້ອຍສະຫຼາດ	1	2	ຕຸລາ
2	ຟັງຄໍາສັ່ງສອນ	1	4	ຕຸລາ
3	ຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຕ້ອງລະວັງລະເບີດ	1	2	ພະຈິກ
4	ຄົນບາດເຈັບຈາກລະເບີດ	1	4	ພະຈິກ
5	ການຫາປາ	1	2	ທັນວາ
6	ບ່ອນທີ່ມີລະເບີດ	1	3	ທັນວາ
7	ຈັບລະເບີດເປັນອັນຕະລາຍ	1	2	ກຸມພາ
8	ການຖາງຫຍ້າ	1	4	ກຸມພາ
9	ອະນາໄມເດີນບ້ານ	1	2	ມີນາ
10	ລັກສະນະ ແລະ ທີ່ມາຂອງລະເບີດ	1	3	ມີນາ
ປະເມີນຫຼັງການຮຽນ			1	ເມສາ
ລວມເວລາຮຽນ		10 ຊົ່ວໂມງ		

ໝາຍເຫດ: 1 ຊົ່ວໂມງສອນໃຊ້ເວລາ 45 ນາທີ

2) ຂັ້ນຮຽນ ປ.2

ບົດທີ	ເນື້ອໃນ	ຈໍານວນຊົ່ວໂມງ	ອາທິດທີ	ເດືອນ
ປະເມີນກ່ອນການຮຽນ			1	ຕຸລາ
1.	ຂຸດຄົ້ນລະວັງລະເບີດ	1	2	ຕຸລາ
2.	ດັງໄຟຕ້ອງລະວັງລະເບີດ	1	4	ຕຸລາ
3.	ສອງສ່ຽວໄປໃສ່ເບັດ	1	2	ພະຈິກ
4.	ບໍ່ລະວັງລະເບີດເກີດອັນຕະລາຍ	1	4	ພະຈິກ
5.	ເຫັນລະເບີດໄປບອກຜູ້ໃຫຍ່	1	2	ທັນວາ
6.	ຢ່າຫຼິ້ນລະເບີດ	1	3	ທັນວາ
7.	ສິນຄ້າອັນຕະລາຍ	1	2	ກຸມພາ
8.	ໃຊ້ຊຸດວ້ານປອດໄພກວ່າ	1	4	ກຸມພາ
9.	ທີ່ມາຂອງລະເບີດ	1	2	ມີນາ

10.	ປ້ອງກັນໄວ້ດີກວ່າ	1	3	ມີນາ
ປະເມີນຫຼັງການຮຽນ			1	ເມສາ
ລວມເວລາຮຽນ		10 ຊົ່ວໂມງ		

3) ຂັ້ນຮຽນ ປ.3

ບົດທີ	ເນື້ອໃນ	ຊົ່ວໂມງ	ອາທິດທີ	ເດືອນ
ປະເມີນກ່ອນການຮຽນ			1	ຕຸລາ
1	ຢ່າລອງ	1	2	ຕຸລາ
2	ອະນາໄມເດີນບ້ານ	1	4	ຕຸລາ
3	ຕັດໄມ້ ແລະ ຕັດຟື້ນ	1	2	ພະຈິກ
4	ໄປເກັບບອນ	1	4	ພະຈິກ
5	ຕັກເຕືອນ	1	2	ທັນວາ
6	ລະເບີດບໍ່ແມ່ນຂອງຫຼິ້ນ	1	3	ທັນວາ
7	ການຫາປາ	1	2	ກຸມພາ
8	ພໍ່ນາກັບລະເບີດ	1	4	ກຸມພາ
9	ໄປໂຮງຮຽນ	1	2	ມີນາ
10	ຫົວລູກປືນໃຫຍ່ ແລະ ບົມທໍາລາຍ	1	3	ມີນາ
ປະເມີນຫຼັງການຮຽນ			1	ເມສາ
ລວມເວລາຮຽນ		10 ຊົ່ວໂມງ		

4) ຂັ້ນຮຽນ ປ.4

ບົດທີ	ເນື້ອໃນ	ຊົ່ວໂມງ	ອາທິດທີ	ເດືອນ
ປະເມີນກ່ອນການຮຽນ			1	ຕຸລາ
1	ຄວາມອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດ	1	2	ຕຸລາ
2	ຫຼີກເວັ້ນຈາກເຄາະຮ້າຍ	1	4	ຕຸລາ
3	ສິ່ງທີ່ບໍ່ຄາດຄິດ	1	1	ພະຈິກ
4	ການດັງໄຟ	1	2	ພະຈິກ
5	ໄປຂຸດກະປູ	1	1	ທັນວາ
6	ຊ່າງຕີເຫຼັກ	1	2	ທັນວາ
7	ການຖາງຫຍ້າ	1	2	ກຸມພາ
8	ໄປເອົາຟື້ນ	1	3	ກຸມພາ

9	ຊື່ນສ່ວນລະເບີດ	1	4	ກຸມພາ
10	ເສດສິງຄາມ	1	1	ມີນາ
ປະເມີນຫຼັງການຮຽນ			1	ເມສາ
	ລວມ	10 ຊົ່ວໂມງ		

5) ຂັ້ນຮຽນ ປ.5

ບົດທີ	ເນື້ອໃນ	ຊົ່ວໂມງ	ອາທິດທີ	ເດືອນ
ປະເມີນກ່ອນການຮຽນ			1	ຕຸລາ
1	ເຫຼັກລະເບີດ	1	2	ຕຸລາ
2	ຊີວິດຈະປອດໄພ	1	4	ຕຸລາ
3	ສິ່ງທີ່ຄວນລະວັງ	1	1	ພະຈິກ
4	ດັງໄຟ	1	2	ພະຈິກ
5	ຮູ້ໄວ້ໄດ້ປະໂຫຍດ	1	1	ທັນວາ
6	ຢ່າແຕະຕ້ອງ	1	2	ທັນວາ
7	ທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມ	1	2	ກຸມພາ
8	ເຜີຍແຜ່ຄວາມຮູ້	1	3	ກຸມພາ
9	ຄວາມຮູ້ ລບຕ	1	4	ກຸມພາ
10	ຄຸນນຄ່າຊີວິດ	1	1	ມີນາ
ປະເມີນຫຼັງການຮຽນ			1	ເມສາ
	ລວມ	10 ຊົ່ວໂມງ		

6) ຂັ້ນຮຽນຫ້ອງຄວບ ປ.2-ປ.3

ການຈັດການຮຽນ-ການສອນຫ້ອງຄວບ ປ.2-ປ.3 ໃຫ້ນຳໃຊ້ເນື້ອໃນ ແລະ ກິດຈະກຳຕາມຕາມ ເນື້ອໃນແບບດຽວກັນກັບຫ້ອງປົກກະຕິ. ສ່ວນການຈັດຕາຕະລາງການຮຽນ-ການສອນແມ່ນໃຫ້ປະຕິບັດ ລຸ່ມນີ້:

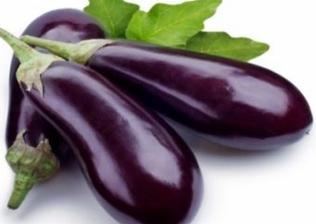
ລ/ດ	ຊື່ບົດສອນ ຂັ້ນຮຽນ ປ.2	ຊື່ບົດສອນ ຂັ້ນຮຽນ ປ.3	ຈຳນວນ ຊົ່ວໂມງ	ອາທິດ ທີ	ເດືອນ
ປະເມີນກ່ອນການຮຽນ				1	ຕຸລາ
1	ຂຸດດິນລະວັງລະເບີດ	ຢ່າລອງ	1	2	ຕຸລາ
2	ດັງໄຟຕ້ອງລະວັງລະເບີດ	ອະນາໄມເດີນບ້ານ	1	4	ຕຸລາ
3	ສອງສ່ຽວໄປໃສ່ເບັດ	ຕັດໄມ້ ແລະ ຕັດຟືນ	1	2	ພະຈິກ

4	ບໍລະວັງລະເບີດເກີດອັນຕະລາຍ	ໄປເກັບບອນ	1	4	ພະຈິກ
5	ເຫັນລະເບີດໄປບອກຜູ້ໃຫຍ່	ຕັກເຕືອນ	1	2	ທັນວາ
6	ຢ່າຫຼິ້ນລະເບີດ	ລະເບີດບໍ່ແມ່ນຂອງຫຼິ້ນ	1	3	ທັນວາ
7	ສິນຄ້າອັນຕະລາຍ	ການຫາປາ	1	2	ກຸມພາ
8	ໃຊ້ຊວ້ານຈະປອດໄພກວ່າ	ພໍ່ນາກັບລະເບີດ	1	4	ກຸມພາ
9	ທີ່ມາຂອງລະເບີດ	ໄປໂຮງຮຽນ	1	2	ມີນາ
10	ບ້ອງກັນໄວ້ດີກວ່າ	ຫົວລູກປືນໃຫຍ່ ແລະ ປືມທໍາລາຍ	1	3	ມີນາ
ປະເມີນຫຼັງການຮຽນ				1	ເມສາ
	ລວມ		10		

ໝາຍເຫດ: 1 ຊົ່ວໂມງສອນໃຊ້ເວລາ 45 ນາທີ

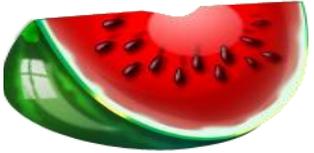
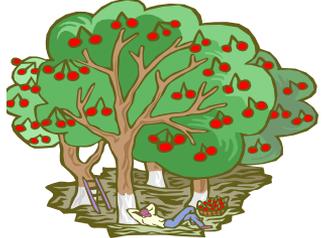
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1

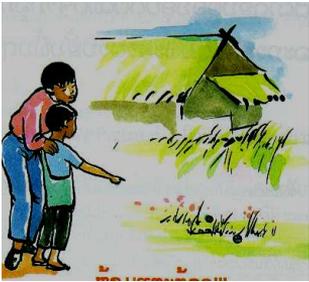
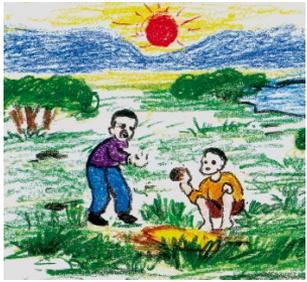
1. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ປ.1

	<p>ຮູບໃດບອກວ່າລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງມາຈາກໃສ?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກວ່າລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງມີທົ່ວທຸກບ່ອນ?</p>	
	<p>ຮູບໃດທີ່ແຕກຂຶ້ນຖ້າມີຄົນຢູ່ໃກ້ ຈະເຮັດໃຫ້ເຈັບ ຫຼື ຕາຍ</p>	
	<p>ຮູບໃດ ທີ່ບອກເຖິງການຫຼິ້ນ ທີ່ມີຄວາມປອດໄພ</p>	
	<p>ຮູບໃດທີ່ບອກໄດ້ວ່າ ການກະທຳແບບນີ້ເປັນອັນຕະລາຍ</p>	

ໝາຍເຫດ: ຕອບໄດ້ 01-02 ຂໍ້ ຮັບຮູ້ໜ້ອຍ, ຕອບໄດ້ 03-04 ຂໍ້ ຮັບຮູ້ປານກາງ, ຕອບໄດ້ 05-06 ຂໍ້ຮັບຮູ້ຫຼາຍ

2. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຂັ້ນຮຽນ ປ.2

	<p>ຮູບໃດແມ່ນສິ່ງ ອັນຕະລາຍ?</p>	
	<p>ຮູບໃດຄ້າຍຄືປົມບີ?</p>	
	<p>ຮູບໃດຖ້າແຕະຕ້ອງລະເບີດ ຈະ ແຕກໃສ່?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກລະເບີດມາຈາກ ໃສ?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກວ່າລະເບີດມີຢູ່ ທົ່ວໄປ?</p>	

	<p>ຮູບໃດບອກວິທີຫຼີກເວັ້ນ ອຸປະຕິ ເຫດ?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກວິທີຂຸດດິນປອດໄພ ກວ່າ?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກວິທີດັງໄຟປອດ ໄພກວ່າ?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກວິທີຕັດຫຍ້າ ປອດໄພກວ່າ?</p>	
	<p>ຮູບໃດບອກການຫຼິ້ນທີ່ເປັນ ອັນຕະລາຍ?</p>	

ໝາຍເຫດ: ຕອບໄດ້ 1-4 ຂໍ້ ຮັບຮູ້ໜ້ອຍ, ຕອບໄດ້ 5-8 ຂໍ້ ຮັບຮູ້ປານກາງ, ຕອບໄດ້ 9-10 ຂໍ້ຮັບຮູ້ຫຼາຍ

1. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນ ປ.3

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ _____ ໂຮງຮຽນ _____
(ໃຫ້ໝາຍ ✓ ໃສ່ໜ້າຄໍາຕອບທີ່ເຂົ້າໃຈວ່າຖືກຕ້ອງ ແລະ ສາມາດໝາຍໄດ້ຫຼາຍຂໍ້)

1. ລະເບີດແມ່ນຫຍັງ?
 - 1.1 ແມ່ນອາວຸດທີ່ອັນຕະລາຍ
 - 1.2 ແມ່ນເຄື່ອງມືສໍາລັບຂ້າຄົນ ແລະ ສັດ
 - 1.3 ແມ່ນເຄື່ອງມືຮັບໃຊ້ໃນເຮືອນ
2. ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງປະເພດໃດເປັນອັນຕະລາຍ?
 - 2.1 ປະເພດບົມບີ
 - 2.2 ປະເພດຫົວລູກປືນໃຫຍ່ ແລະ ບົມທໍາລາຍ
 - 2.3 ປະເພດລະເບີດທີ່ແຕກແລ້ວ
3. ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ປະເທດລາວ?
 - 3.1 ຍ້ອນຍົນສູ້ຮົບຖິ້ມລະເບີດລົງໃສ່
 - 3.2 ຍ້ອນປະຊາຊົນເປັນຜູ້ຜະລິດຂຶ້ນມາແຕ່ດົນນານ
 - 3.3 ຍ້ອນມີສົງຄາມ
4. ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງມີຢູ່ບ່ອນໃດ?
 - 4.1 ມີຂາຍຢູ່ຕາມຕະຫຼາດ
 - 4.2 ມີຢູ່ໜ້າດິນ, ພື້ນດິນ ແລະ ຢູ່ໃນນໍ້າ
 - 4.3 ມີຢູ່ຕາມໄຮ່ນາ, ຖະໜົນຫົນທາງ, ຮົ່ວສວນ
5. ຖ້າທັບມ້າງລະເບີດທີ່ຕົກຄ້າງຈະເກີດຫຍັງຂຶ້ນ?
 - 5.1 ແຕກໃສ່ເຮົາ ແລະ ຄົນອື່ນທີ່ຢູ່ໃກ້
 - 5.2 ແຕກໃສ່ ເຮັດໃຫ້ເຮົາບາດເຈັບ ຫຼື ຕາຍ
 - 5.3 ຜິດໝົດທັງສອງຂໍ້
6. ກ່ອນຈະດັງໄຟ ບ່ອນທີ່ເຮົາສົງໃສວ່າມີລະເບີດຕົກຄ້າງ ຄວນເຮັດແນວໃດ?
 - 6.1 ຂຸດເປັນຂຸມກ່ອນແລ້ວຈຶ່ງດັງໄຟໃສ່
 - 6.2 ຄຸນດິນຂຶ້ນກ່ອນ ສູງ 20 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວຈຶ່ງດັງໄຟໃສ່
 - 6.3 ຄຸນດິນຂຶ້ນກ່ອນ ໃຫ້ສູງ 1 ຄົບ ແລ້ວຈຶ່ງດັງໄຟໃສ່
7. ຖ້າພົບເຫັນລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຈະເຮັດແນວໃດ?
 - 7.1 ໄປບອກເຈົ້າໜ້າທີ່
 - 7.2 ໄປບອກຜູ້ໃຫຍ່
 - 7.3 ໄປເກັບເອົາມາກອງໄວ້

8. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເວລາຖາງຫຍ້າຄວນເຮັດແນວໃດ?

8.1 ຖາງຫຍ້າອອກໃຫ້ແປນເລີຍ

8.2 ຖາງຫຍ້າສູງຈາກໜ້າດິນ 20 ຊັງຕີແມັດ

8.3 ຖາງຫຍ້າເຈ້ຍຄົມພ້າຂຶ້ນເທິງ

9. ພວກເຮົາຈະຊ່ວຍເຫຼືອໝູ່ຄູ່ຫຼີກເວັ້ນຈາກຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໄດ້ແນວໃດ?

9.1 ແນະນຳໝູ່ຄູ່ໄປຫາເຫຼັກເສດຈາກລະເບີດ

9.2 ແນະນຳໝູ່ຄູ່ບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າໄປໃກ້ລະເບີດ

9.3 ແນະນຳໝູ່ຄູ່ບໍ່ໃຫ້ທັບມ້າງລະເບີດ

10. ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຈະເຮັດແນວໃດ?

10.1 ບໍ່ທັບມ້າງລະເບີດ

10.2 ບໍ່ໃຊ້ຈິກຂຸດດິນ

10.3 ຖືກທ້າງສອງຂໍ້

ໝາຍເຫດ:

- ຖ້າຕອບໄດ້ 01-10 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ໜ້ອຍ

- ຖ້າຕອບໄດ້ 11-15 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ປານກາງ

- ຖ້າຕອບໄດ້ 16-21 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ຫຼາຍ

2. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນ ປ.4

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ _____ ໂຮງຮຽນ _____
(ໃຫ້ໝາຍ ✓ ໃສ່ໜ້າຄໍາຕອບທີ່ເຂົ້າໃຈວ່າຖືກຕ້ອງແລະສາມາດຕອບໄດ້ຫຼາຍຂໍ້)

1. ອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຫຍັງ?

- 1.1 ຍ້ອນຢູ່ຫ່າງໄກຈາກລະເບີດ
- 1.2 ຍ້ອນໄປເຄື່ອນຍ້າຍທັບມ້າງ ລບຕ
- 1.3 ຍ້ອນໄປຊອກຫາເຫຼັກເສດຈາກ ລບຕ ມາຂາຍ

2. ຖ້າລະເບີດແຕກຂຶ້ນໃກ້ຄົນຈະເປັນແນວໃດ?

- 2.1 ຈະເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາຕາຍໄດ້
- 2.2 ຈະເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາບາດເຈັບ ແລະ ພິການໄດ້
- 2.3 ຈະເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາສະດວກໃນການເກັບເຫຼັກເສດ

3. ຍ້ອນຫຍັງ ຈິ່ງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ປະເທດລາວ?

- 3.1 ຍ້ອນຍົນສູ້ຮົບມາຖິ້ມລະເບີດລົງໃສ່ດິນລາວ
- 3.2 ຍ້ອນມີປະຊາຊົນຜະລິດໃນສະໄໝກ່ອນ
- 3.3 ຍ້ອນມີການສູ້ຮົບເທິງໜ້າດິນ

4. ລະເບີດເຮັດດ້ວຍຫຍັງ?

- 4.1 ເຮັດດ້ວຍເຫຼັກ
- 4.2 ເຮັດດ້ວຍໂລຫະ
- 4.3 ເຮັດດ້ວຍໄມ້

5. ເມື່ອພົບເຫັນລະເບີດ ຄວນເຮັດແນວໃດ?

- 5.1 ເກັບມາກອງໄວ້
- 5.2 ຫຼີກໜີໄປໄກ
- 5.3 ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ໃຫຍ່

6. ເວລາດັງໄຟຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຄວາມອັນຕະລາຍຂອງ ລ.ບ.ຕ. ຄວນເຮັດແນວໃດ?

- 6.1 ເກັບລະເບີດອອກກ່ອນ ຈິ່ງດັງໄຟໃສ່
- 6.2 ກວດຂີ້ເຫຍື້ອອອກກ່ອນ ຈິ່ງດັງໄຟໃສ່
- 6.3 ຄຸນດິນຂຶ້ນກ່ອນຈິ່ງດັງໄຟໃສ່

7. ຖ້າໝູ່ຄູ່ຊວນຫຼິ້ນລະເບີດ ເຮົາຄວນເຮັດແນວໃດ?

- 7.1 ບໍ່ຄວນເຂົ້າໄປໃກ້
- 7.2 ຄວນບອກໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າລະເບີດແມ່ນສິ່ງອັນຕະລາຍ
- 7.3 ຄວນຊວນເຂົາເຈົ້າໄປລາຍງານໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ຮູ້

8. ຖ້າພໍ່ແມ່ຂອງເຮົາຊອກຫາເຫຼັກເສດມາໄວ້ຂາຍ ເຮົາຄວນເວົ້າວ່າ:

- 8.1 ເຫຼັກເສດບາງຊະນິດມີຄວາມອັນຕະລາຍ
- 8.2 ເຫຼັກເສດອາດເປັນລະເບີດທີ່ແຕກໄດ້
- 8.3 ເຫຼັກເສດມີລາຄາ ຄວນຊ່ວຍກັນໄປຊອກຫາ

9. ເຮົາຄວນປະຕິບັດແນວໃດຕໍ່ຄົນພິການຈາກ ລ.ບ.ຕ.?

- 9.1 ຊ່ວຍເຂົາເຈົ້າໃຫ້ໄດ້ສືບຕໍ່ການຮຽນ
- 9.2 ຫຼີກໜີຫ່າງໄກຈາກເຂົາ
- 9.3 ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຢູ່ຮ່ວມ-ໄປມານຳໝູ່ໄດ້

10. ເມື່ອຮຽນເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກແລ້ວ ຈະເຮັດແນວໃດ?

- 10.1 ອະທິບາຍໃຫ້ໝູ່ຄູ່ຮູ້ວ່າລະເບີດມີຢູ່ທົ່ວທຸກບ່ອນ
- 10.2 ບອກໃຫ້ໝູ່ຄູ່ຮູ້ວ່າບໍ່ຄວນມ້າງລະເບີດ
- 10.3 ບອກພໍ່ແມ່ອ້າຍເອື້ອຍນ້ອງບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າໃກ້ລະເບີດ

ໝາຍເຫດ:

- ຕອບໄດ້ 01-10 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ໜ້ອຍ
- ຕອບໄດ້ 11-15 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ປານກາງ
- ຕອບໄດ້ 16-21 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ຫຼາຍ

5. ແບບສອບຖາມຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນຊັ້ນ ປ.5

ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ _____ ໂຮງຮຽນ _____
(ໃຫ້ໝາຍ ✓ ໃສ່ໜ້າຄຳຕອບທີ່ເຂົ້າໃຈວ່າຖືກຕ້ອງ ແລະ ສາມາດຕອບໄດ້ຫຼາຍຂໍ້)

1. ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງຢູ່ປະເທດລາວ?

- 1.1. ຍ້ອນຊາວບ້ານຜະລິດລະເບີດຂຶ້ນມາຫຼາຍ
- 1.2. ຍ້ອນການຖິ້ມລະເບີດຂອງເຮືອບິນສູ່ຮີບໃນສະໄໝສົງຄາມ
- 1.3. ຍ້ອນການສູ້ຮົບເທິງໜ້າດິນ

2. ລະເບີດມີລັກສະນະແນວໃດ?

- 2.1. ເປັນໜ່ວຍມົນໆ
- 2.2. ມີຮູບຮ່າງແຕກຕ່າງກັນທັງນ້ອຍ ແລະ ໃຫຍ່
- 2.3. ມີລັກສະນະອ່ອນນຸ້ມ

3. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກ ລ.ບ.ຕ. ຄວນເຮັດແນວໃດ?

- 3.1 ຄວນຄຸນຄົນຂຶ້ນກ່ອນ ຈິ່ງດັງໄຟ
- 3.2 ຄວນໃຊ້ຖົງມືເວລາທັບມ້າງລະເບີດ
- 3.3 ຄວນຫຼີກເວັ້ນການໃຊ້ຈິກຂຸດດິນ

4. ລ.ບ.ຕ. ເປັນອັນຕະລາຍເມື່ອໃດ?

- 4.1 ເປັນອັນຕະລາຍໄດ້ທຸກເວລາ
- 4.2 ເປັນອັນຕະລາຍຕອນຜະລິດໃໝ່ໆ
- 4.3 ເປັນອັນຕະລາຍເວລາເຄື່ອນຍ້າຍມັນ

5. ລ.ບ.ຕ. ມີຢູ່ບ່ອນໃດແດ່?

- 5.1 ຢູ່ໃນນ້ຳ, ໃນປ່າ
- 5.2 ຢູ່ແຄມທາງ, ຮົ່ວສວນ
- 5.3 ບໍ່ຖືກທັງສອງຂໍ້

6. ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດ ເຮົາຄວນເຕືອນ.

- 6.1 ຜູ້ທີ່ຈູດຂີ້ເຫຍື້ອຢ່າງຊະຊາຍ
- 6.2 ຜູ້ທີ່ຈັບບາຍ, ທັບມ້າງ ລ.ບ.ຕ.
- 6.3 ...ຜູ້ທີ່ເສຍຊີວິດຈາກລະເບີດ

7. ລະເບີດທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກມີຢູ່ສະຖານທີ່ໃດແດ່?

- 7.1. ມີຢູ່ບໍລິເວນຄ້າຍທະຫານເກົ່າ
- 7.2. ມີຂາຍຢູ່ຕາມຕະຫຼາດ
- 7.3. ມີຢູ່ເທິງໜ້າດິນ, ໃຕ້ດິນ ແລະ ຢູ່ໃນນ້ຳ

8. ເວລາພົບເຫັນລະເບີດຄວນເຮັດແນວໃດ?

8.1. ຄວນຫຼີກໜີຫ່າງໄກ

8.2. ຄວນລາຍງານໃຫ້ຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

8.3. ຄວນເກັບເອົາໄປໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

9. ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນອຸປະຕິເຫດຈາກ ລ.ບ.ຕ. ຄວນເຮັດແນວໃດ?

9.1. ຄວນຟ້າວເກັບ ລ.ບ.ຕ. ອອກໄປຈາກພື້ນທີ່ ໃຫ້ໝົດຢ່າງໄວ

9.2. ຄວນລາຍງານເຈົ້າໜ້າທີ່ເວລາພົບເຫັນລະເບີດ

9.3. ຄວນໃຊ້ຊ່ວຍເວລາອອກແຮງງານຂຸດຄົ້ນ

10. ພວກເຮົາຈະຊ່ວຍຜູ້ອື່ນໃຫ້ເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໄດ້ແນວໃດ?

10.1. ອະທິບາຍວິທີການເຄື່ອນຍ້າຍລະເບີດ ເພື່ອເອົາໄປຖິ້ມບ່ອນທີ່ປອດໄພ

10.2. ອະທິບາຍທຸກການກະທຳທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຈາກ ລ.ບ.ຕ.

10.3. ອະທິບາຍໃຫ້ເຂົາເຂົ້າໃຈ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເຂົາໄປໃກ້ ລ.ບ.ຕ.

ໝາຍເຫດ: - ຕອບໄດ້ 01-10 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ໜ້ອຍ, ຕອບໄດ້ 11-15 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ປານກາງ, ຕອບໄດ້ 16-21 ຂໍ້ ແມ່ນຮັບຮູ້ຫຼາຍ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2

ການດຳເນີນກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນຄວນເອົາໃຈໃສ່:

1. ການສ້າງບັນຍາກາດ

ກ່ອນຈະດຳເນີນການສອນ ຄູ່ຕ້ອງສ້າງບັນຍາກາດ ເຊິ່ງມີຫຼາຍຮູບແບບຄື: ທັກທາຍ, ເລົ່າເລື່ອງ, ຮ້ອງເພງ, ຫຼິ້ນເກມ.

- 1) ທັກທາຍ ໂດຍການໂອ້ລົມກັບນັກຮຽນຢ່າງເປັນກັນເອງເຊັ່ນ: ອາດຈະຖາມເຖິງການຊອກຢູ່ຫາກິນ, ເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໝູ່ບ້ານ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນເວລານັ້ນຕ້ອງລະວັງຢ່າໃຫ້ບັນຍາກາດເຄັ່ງຄຽດ. ຄູສອນບໍ່ເປັນຜູ້ເວົ້າຝ່າຍດຽວ ຄວນໃຫ້ນັກຮຽນໄດ້ເວົ້າຫຼາຍໆ.
- 2) ເລົ່າເລື່ອງ, ນິທານ, ເຫດການທີ່ແຕ່ລະຄົນໄດ້ຍິນ, ຟັງ ແລະ/ຫຼື ປະສົບພົບພໍ້ມາ.
- 3) ຮ້ອງເພງ ຫຼື ຫຼິ້ນເກມທີ່ງ່າຍໆ ດ້ວຍຄວາມມ່ວນຊື່ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ບັນຍາກາດໃນຫ້ອງຮຽນຟືດຟື້ນ.

2. ການນຳເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນ

ການນຳເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນອາດຈະເຮັດໄດ້ຫຼາຍວິທີດັ່ງນີ້:

- 1) ເລົ່າເລື່ອງ, ປະສົບການ, ເຫດການ ຫຼື ນິທານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເລື່ອງທີ່ຈະສອນ.
- 2) ຕັ້ງຄຳຖາມເພື່ອນຳເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນ.
- 3) ໃຊ້ຮູບພາບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເລື່ອງທີ່ຈະຮຽນໃນມື້ນັ້ນ ເພື່ອນຳເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນ ໂດຍອາດຈະໃຫ້ນັກຮຽນເລົ່າເລື່ອງທີ່ເຫັນໃນຮູບພາບ.
- 4) ຫຼິ້ນເກມ, ຮ້ອງເພງ ຫຼື ສະແດງບົດບາດສົມມຸດ.

3. ການໃຫ້ຂໍ້ມູນດ້ານວິຊາການ

ຄູໃຫ້ນັກຮຽນອ່ານ ແລະ ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນບົດຮຽນ ເຊິ່ງຄູອາດຈະອະທິບາຍເນື້ອໃນເພີ່ມຕື່ມເພື່ອໃຫ້ເປັນແນວທາງໃນການຕັດສິນໃຈຂອງນັກຮຽນ(ສຳລັບຂັ້ນຮຽນ ປ.3-ປ.5).

4. ການອະທິບາຍຂອງຄູ

ຫຼັງຈາກນັກຮຽນໄດ້ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ໄດ້ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານວິຊາການແລ້ວ ຄູອາດຈະຕັ້ງຄຳຖາມກ່ຽວກັບເລື່ອງນັ້ນ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມແກ່ນັກຮຽນທີ່ຈະນຳມາປະກອບການຕັດສິນໃຈ. ວິທີການທີ່ຈະໃຫ້ນັກຮຽນມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ ອາດຈະແບ່ງກຸ່ມ ຫຼື ໃຊ້ວິທີລະດົມສະໜອງ ແລ້ວແຕ່ຄວາມເໝາະສົມ. ເມື່ອນັກຮຽນລາຍງານຜົນການອະທິບາຍ ຄູສອນອາດຈະສະຫຼຸບເອງ ຫຼື ໃຫ້ນັກຮຽນຮ່ວມກັນສະຫຼຸບກໍໄດ້.

5. ເຝິກທັກສະດ້ານພາສາລາວ

ການສອນເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນເກີດມີທັກສະທາງດ້ານພາສາ ຄວນປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- 1) ອ່ານຕາມບັດຄຳ, ອ່ານຕາມເນື້ອໃນບົດຮຽນ, ອ່ານຄຳສັບ, ໝວດຄຳເວົ້າ ແລະ ປະໂຫຍກ.

- 2) ເຝກຂຽນໂດຍຕື່ມຄຳໃສ່ບ່ອນຫວ່າງ ຫຼື ແຕ່ງປະໂຫຍກໂດຍໃຊ້ຄຳທີ່ກຳນົດໃຫ້, ເຝກຂຽນຕາມທີ່ໄດ້ຍິນ.
- 3) ເຝກຟັງບົດເລື່ອງສັ້ນ ແລະ ສະຫຼຸບໃຈຄວາມໂດຍຫຍໍ້.
- 4) ເຝກການເວົ້າເຊັ່ນ: ເລົ່າເລື່ອງ, ນິທານ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3

ຫຼັກການສອນແບບເອົານັກຮຽນເປັນໃຈກາງ

ການຈັດຕັ້ງລະບົບການສຶກສານິເທດສາມັນຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ: ສິ່ງເສີມຄູ ແລະ ອາຈານສອນໃນໂຮງຮຽນສາມັນສຶກສາຕ່າງໆ ໃຫ້ມີການພັດທະນາວິທີການສອນຂອງຕົນໂດຍເອົານັກຮຽນເປັນໃຈກາງ ຂໍ້ຄວາມດັ່ງກ່າວສະແດງວ່າ ໃນວົງການສຶກສາປັດຈຸບັນໄດ້ເລີ່ມມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ ໃນດ້ານວິທີວິທະຍາ, ໄປຄຽງຄູ່ກັບເນື້ອໃນການຮຽນ-ການສອນ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຈັງຫວະການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ ອີງຕາມສະພາບການຈັດວາງພື້ນຖານວັດຖຸ ແລະ ເຕັກນິກໃນໂຮງຮຽນ, ລະດັບຄວາມຮັບຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ວິຊາສະເພາະຂອງຄູສອນບວກກັບຈຸດພິເສດທາງດ້ານຈິດຕະສາດ ແລະ ທາງດ້ານສາລິລະສາດຂອງນັກຮຽນ. ການສຶກສາໃນລາວມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ ທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດບົດບາດຂອງການເອົາຄູເປັນໃຈກາງ ແລະ ຮຽນຮູ້ການປະຕິບັດກິດຈະກຳການຮຽນ-ການສອນໂດຍເອົານັກຮຽນເປັນໃຈກາງ ໄປເທື່ອລະກ້າວ.

ໃນການຈັດການຮຽນ-ການສອນຕາມຫຼັກສູດໃໝ່ ຈຶ່ງໄດ້ວາງຫຼັກການໄວ້ 5 ຢ່າງດັ່ງນີ້:

- ຕ້ອງມີການປະຕິບັດກິດຈະກຳ
- ຕ້ອງນຳໃຊ້ຄຳຖາມເຈາະຈີ້ມ
- ຕ້ອງມີວັດຖຸສະແດງປະຈັກຕາ
- ຕ້ອງຈັດນັກຮຽນເປັນກຸ່ມ
- ຕ້ອງຕິດພັນກັບຊີວິດຕົວຈິງ

1. ສອນຕ້ອງມີການປະຕິບັດກິດຈະກຳ

ການຮຽນຮູ້ຈາກການເຮັດກິດຈະກຳ ແມ່ນການເຄື່ອນໄຫວຕົວຈິງລະຫວ່າງຄູກັບນັກຮຽນ ຫຼື ນັກຮຽນກັບນັກຮຽນດ້ວຍກັນ ເຊິ່ງສາມາດຮຽນໄດ້ຢູ່ໃນຫ້ອງ ແລະ ນອກຫ້ອງຮຽນ, ຈາກການຮຽນດ້ວຍກິດຈະກຳນີ້ ຈະເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາດ້ວຍຕົນເອງໄດ້.

ກິດຈະກຳທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການສອນ ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງມີດັ່ງນີ້:

- 1) ກິດຈະກຳການແຕ້ມຮູບ
- 2) ກິດຈະກຳເລົ່າເລື່ອງ
- 3) ກິດຈະກຳການສັງເກດ
- 4) ກິດຈະກຳກໍລະນີສຶກສາຕົວຈິງຂອງເຫດການ

ຕາມທິດສະດີຂອງນັກສຶກສາສາດໃຫ້ຮູ້ວ່າ: “ຄວາມຈິ່ຈຳຈະດີຂຶ້ນ 90% ຖ້າມີການສົມທົບລະຫວ່າງການເວົ້າ ແລະ ການເຮັດ. ພວກເຮົາເຄີຍປະຕິບັດຕາມຄຳຂວັນ: ຮຽນ, ຮູ້, ເຮັດ. ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນວິຊາຄູແບບຕັ້ງໜ້າຍັງບອກຄູທັງຫຼາຍວ່າ: ພວກເຮົາຮຽນດ້ວຍການເຮັດ(Learning by doing)”.

2. ການສອນຕ້ອງໃຊ້ຄຳຖາມເຈາະຈີ້ມ

ການຕັ້ງຄໍາຖາມສິນທະນາ ເປັນວິທີການໜຶ່ງໃນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນມີການຄົ້ນຄິດຫາ ເຫດຜົນ ແລະ ຄວາມຈິງ. ຕາມທິດສະດີຂອງນັກສຶກສາສາດ, ການເສີມສ້າງສະຕິປັນຍາຂອງຄົນມີ 6 ຂັ້ນ ຕອນໃຫຍ່ດັ່ງນີ້:

- 1) ຈີ່ຈໍາ
- 2) ເຂົ້າໃຈ
- 3) ນໍາໃຊ້
- 4) ວິເຄາະ
- 5) ປະເມີນ
- 6) ປະດິດສ້າງ

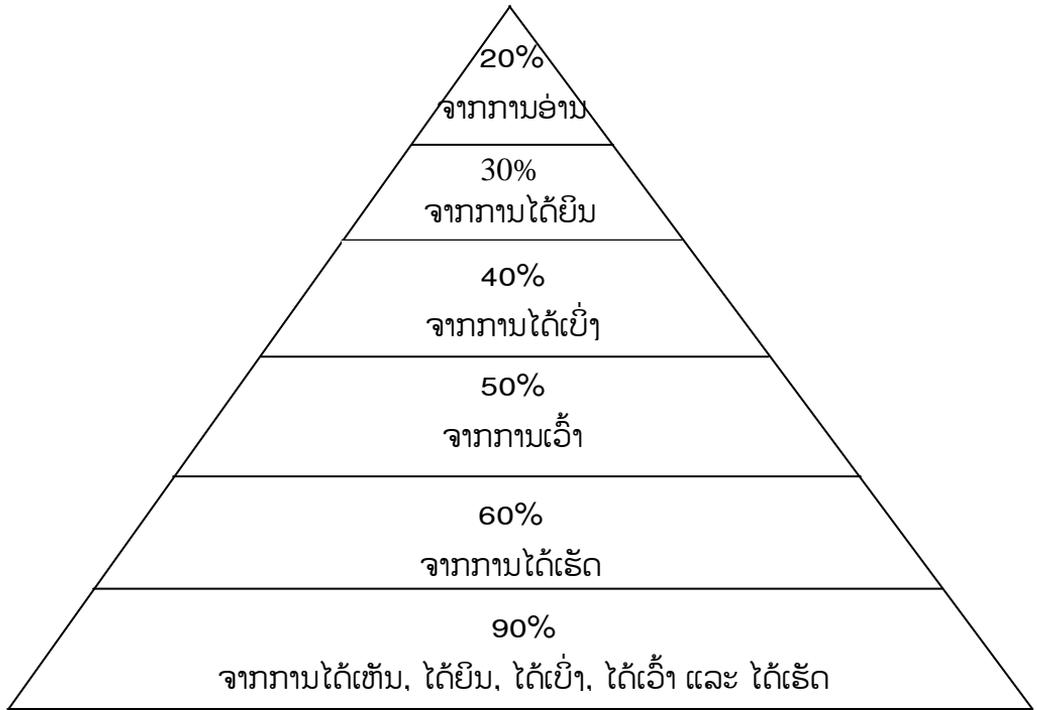
ຖ້າຄູບອກອົງຄວາມຮູ້ໃຫ້ນັກຮຽນເລີຍ, ນັກຮຽນກໍພຽງແຕ່ຈະໄດ້ຄວາມຮູ້ແບບຈີ່ຈໍາ ເຊິ່ງເປັນ ຂັ້ນຕອນທໍາອິດຂອງສະຕິປັນຍາເທົ່ານັ້ນ. ເພື່ອບັນລຸເຖິງຂັ້ນສູງສຸດຂອງການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານມັນສະ ໜອງ, ຄູ່ຕ້ອງໃຊ້ຄໍາຖາມເຈາະຈີ້ມຫຼາຍຮູບແບບແຕກຕ່າງກັນ. ຄູອາດຈະຖາມເປັນສ່ວນບຸກຄົນ.

ຄໍາຖາມທີ່ດີຕ້ອງ:

- ສັ້ນ
- ເຈາະຈົງສະເພາະແຕ່ແນວຄິດອັນດຽວ
- ເຫມາະສົມກັບຫົວເລື່ອງ
- ສ້າງຄວາມສົນໃຈ
- ໃຊ້ພາສາທີ່ທຸກຄົນເຂົ້າໃຈໄດ້
- ສາມາດໃຫ້ຄໍາຕອບຫຼາຍກວ່າການເດົາ
- ເນັ້ນຈຸດສໍາຄັນ
- ພົວພັນກັບຄວາມຮູ້ທີ່ມີກ່ອນ
- ສາມາດກວດສອບຄວາມຮູ້, ຄວາມເຂົ້າໃຈ
- ເມື່ອຕັ້ງຄໍາຖາມແລ້ວ ຕ້ອງຮູ້ຄໍາຕອບທີ່ຊັດເຈນ
- ເມື່ອໄດ້ຄໍາຕອບຈາກຜູ້ຮຽນ, ກໍຕ້ອງເວົ້າຄືນໃຫ້ທຸກຄົນຮູ້ຄໍາຕອບຊັດເຈນ
- ເມື່ອນັກຮຽນຕອບຜິດ ຄູກໍບໍ່ຕ້ອງຕໍານິ, ແຕ່ຄວນຮັບເອົາໄວ້ ຫຼື ຕັ້ງຄໍາຖາມຕໍ່ໃຫ້ກຸ່ມ ພິຈາລະນາ
- ຄໍາຖາມທີ່ກຽມໄວ້ລ່ວງໜ້າ ຖ້າບັນທຶກໄວ້ຍິ່ງເປັນການດີ

3. ການສອນຕ້ອງມີວັດຖຸສະແດງປະຈັກຕາ

ການສອນທີ່ມີວັດຖຸສະແດງປະຈັກຕາ ເປັນໜຶ່ງໃນຫຼັກການທັງ 9 ຂອງການສອນທີ່ຄູທັງຫຼາຍ ໄດ້ສຶກສາຢູ່ໃນວິທະຍາໄລຄູ ຫຼື ໂຮງຮຽນສ້າງຄູມາແລ້ວ. ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ຮຽນ ສາມາດຈີ່ຈໍາຈາກດ້ານຕ່າງໆດັ່ງຮູບສະແດງລຸ່ມນີ້:

ຄ່າສະເລ່ຍຂອງການຈື່ຈຳ

ບົດບາດຂອງວັດຖຸສະແດງປະຈັກຕາມີຫຼວງຫຼາຍ:

- ສາມາດທ້ອນໂຮມໃຫ້ເຫັນລັກສະນະຫຼາຍຮູບຫຼາຍແບບຂອງສິ່ງວັດຖຸ.
- ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຮຽນ ແລະ ການເລັ່ງລັດຂະບວນການວິວັດຂອງການຮຽນ ເພາະໄດ້ຊັກຈູງເອົາອະໄວຍະວະສຳຜັດເຂົ້າຮ່ວມໂດຍກົງ.
- ສ້າງຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຄວາມມ່ວນຊື່ນແກ່ຜູ້ຮຽນ.

ວັດຖຸສະແດງປະຈັກຕາມີຫຼາຍຮູບແບບດັ່ງນີ້:

- ວັດຖຸ, ຮູບພາບຕົວຈິງ ແລະ ຈຳລອງ ລວມທັງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດເຊັ່ນ: ປາ, ນົກ, ຕົ້ນໄມ້, ຫຍ້າ, ຮູບປັ້ນ, ເຄື່ອງວາງສະແດງໃນຫໍພິພິດທະພັນ ແລະ ອື່ນໆ.
- ການໃຊ້ສໍານວນພາສາທີ່ມີຊີວິດຊື່ວ່າ ພັນລະນາປະກົດການທໍາມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ
- ໂຄງຮ່າງຮູບແຕ້ມແຜນວາດ, ພາບເຕັກນິກ, ແຜນທີ່, ຕາຕະລາງ.
- ອຸປະກອນ: ຮູບເງົາ, ໂທລະພາບ, ວິດີໂອ, ແຜ່ນໃສ ແລະ ອື່ນໆ.
- ອຸປະກອນທົດລອງປະກົດການເຄມີ, ຊີວະວິທະຍາ ແລະ ຟີຊິກ.
- ອຸປະກອນຂ່າວສານ ຄອມພິວເຕີ ແລະ ອື່ນໆ.

ຄູ່ຄອງເລືອກໃຊ້ວັດຖຸສະແດງປະຈັກຕາແບບຕ່າງໆໃຫ້ຖືກກັບຈຸດປະສົງ, ເປົ້າໝາຍ, ເນື້ອໃນ, ເວລາ ແລະ ສະແດງໃຫ້ຖືກກັບເຕັກນິກ ທັງຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພອີກດ້ວຍ.

4. ການສອນຕ້ອງຈັດນັກຮຽນເປັນກຸ່ມ

ການຈັດຕັ້ງນັກຮຽນເປັນກຸ່ມ ເພື່ອສົນທະນາແກ້ໄຂບັນຫາໃດໜຶ່ງມີຄຸນປະໂຫຍດ ທາງດ້ານການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ການສືບສວນຫາຄວາມຮູ້, ການຈັດແບ່ງນັກຮຽນເປັນ 4-10 ຄົນຈະຊ່ວຍສ້າງໃຫ້ມີບັນຍາກາດແຫ່ງ ການຮ່ວມມືຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ການກວດກາ ກັນ, ການຈັດຕັ້ງກຸ່ມສົນທະນາ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມ, ສະແດງຄວາມຄິດເຫັນໃຊ້ຫົວຄິດປະດິດສ້າງໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

5. ການສອນຕ້ອງຕິດພັນກັບຊີວິດຕົວຈິງ

ຍຸດທະສາດການສຶກສາໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ: ຕ້ອງເອົາການສຶກສາຕິດພັນກັບໜ້າທີ່ການຂະຫຍາຍເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ...ເຮັດໃຫ້ການສຶກສາສອດຄ່ອງກັບສະພາບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອຍົກຄຸນນະພາບການສຶກສາ ການສອນຕ້ອງແນໃສ່ອົບຮົມນັກຮຽນໃຫ້ມີຄວາມສາມາດປັບຕົວເຂົ້າໃນຊີວິດປະຈຳວັນ, ພ້ອມກັນນັ້ນກໍຮູ້ຈັກເສີມສ້າງໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງໃໝ່ເກີດຂຶ້ນອີກດ້ວຍ. ນັກຮຽນຕ້ອງເຫັນ ແລະ ສັງເກດປະກົດການຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ນອກໂຮງຮຽນ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນແລ້ວນຳມາຄົ້ນຄິດ ຈິ່ງສາມາດຕິຄວາມໝາຍ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າຢູ່ໃນຂົງເຂດຂອງຄວາມຮູ້. ຈາກການສຳຜັດກັບຊີວິດຕົວຈິງ ຈິ່ງສາມາດຮັບຮູ້ບັນຫາ ແລະ ຊອກຫາວິທີການອັນເໝາະສົມ ເພື່ອນຳມາແກ້ໄຂຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ເລື່ອງຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຊີວິດປະຈຳວັນ ອາດຈະນຳມາເຊື່ອມເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນໄດ້ຫຼາຍວິຊາ.

ການວາງແຜນສອນ

ຈຸດປະສົງ :

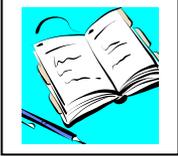

ການກະທໍາ

ການວິເຄາະ-ວິຈານ

ການນໍາໃຊ້

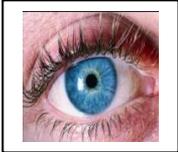
ການອ່ານ: 20%

.....

ການຟັງ: 30%ຟັງ

.....

ການເບິ່ງ: 40%

.....

ການເວົ້າ: 50%

.....

ການເຮັດ: 60%

.....

**ໄດ້ເຫັນ, ໄດ້ຍິນ,
 ໄດ້ເບິ່ງ, ໄດ້ເວົ້າ,
 ໄດ້ເຮັດ: 90%**

ເອກະສານອ້າງອີງ:

1. ປຶ້ມແບບຮຽນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບລະເບີດທີ່ຍັງບໍ່ແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂຽນໂດຍ: ພະແນກສຶກສາທິການປະຈຳ ແຂວງຊຽງຂວາງ 1996.
2. ປຶ້ມຄູ່ມືການເຝິກອົບຮົມຄູ່ເຝິກ ສຳລັບກິດຈະກຳການສຶກສາໃຫ້ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບ ລະເບີດຍັງບໍ່ແຕກ ແລະ ການປ້ອງກັນໄພອັນຕະລາຍ ຂຽນໂດຍ: ພະແນກສຶກສາທິການປະຈຳ ແຂວງຊຽງຂວາງ ຮ່ວມກັບອົງການຄອນຊອກຊຽມ ປີ 1998.
3. ຄູ່ມືເຝິກອົບຮົມການຖ່າຍທອດເຕັກໂນໂລຊີສຳລັບແມ່ຍິງຊົນລະບົດໜ້າ 57-69 ຂຽນໂດຍ: ໂຄງການ ESCAP
4. ຄູ່ມືການເຝິກອົບຮົມຄູ່ເຝິກລະດັບແຂວງ ແລະ ເມືອງກ່ຽວກັບລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ປີ 2008.
5. ປຶ້ມຄູ່ມືວາງແຜນວຽກເຝິກອົບຮົມຄູ່ເຝິກ ຂຽນໂດຍ: ນາງ ຊວນພິ ປີ 1999 ໜ້າ 55-56.
6. ປຶ້ມຫຼັກສູດ, ແຜນສອນຕົວຢ່າງ ຄວາມຮູ້ເລື່ອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາ.
7. ປຶ້ມສັງລວມເຕັກນິກການເຝິກອົບຮົມ ຮຽບຮຽງໂດຍ: ອິນທະເນຍ ທອງພັດ ປີ 1997.
8. ຄູ່ມືການເປັນຄູ່ເຝິກຂອງສູນພັດທະນາການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ (ຫຼັກ8) ປີ 1997.
9. ຄູ່ມືການລະຄອນ ຂຽນ ໂດຍພັນນາລີ ເທບພະວົງສາ.

ຈັດທໍາໂດຍ: ກົມອະນຸບານ ແລະ ປະຖົມສຶກສາ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: ອົງການເວີລດ໌ເອດຢູເຄຊັນປະຈໍາ ສປປ ລາວ

